

รายงาน ประจำปี 2560

มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ บ้านห้วยปลาหลด จังหวัดตาก

การจัดการประชุมชนเห็นความสำเร็จ
ในบางชุมชนแล้ว ให้ชุมชนชาวบ้านที่มีความรู้
ประสบความสำเร็จ มีประสบการณ์จัดการ
และพัฒนาพื้นที่ในพื้นที มาช่วยกันขยายผล
ไปยังชุมชนอื่น...

พระราชดำริ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2554
ณ ห้องประชุมสมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
ชั้น 14 อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช

ทรงชื่นชมที่ชาวบ้านใช้แผนที่
ในการวางแผนและจัดการน้ำ
ของชุมชน

พระราชดำริ เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

ชุมชนใช้วิธีง่ายๆ ลงมือปฏิบัติ
จนเข้าใจแนวพระราชดำริ
ทรงอยากให้มีการขยายผล
เป็นเครือข่ายการทำงานของชุมชน
ที่บริหารจัดการน้ำเป็น

พระราชดำริ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2552
ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การจัดการประชุมที่มีแบบอย่าง
ความสำเร็จแล้ว จะขยายผลให้ดำเนินถึงพื้นที่
สังคม ภูมิภาค ให้มีการปรับตัวตลอด
นำไปสรุปให้เรียบง่าย เหมาะสมกับพื้นที่
และดึงให้ชุมชนมาทำงานร่วมด้วย

พระราชดำริ เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2553
ณ ห้องประชุมชั้น 14 อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้
นางสนิก ทิพยีนารอง ราษฎรชุมชนบ้านลิ้มทอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศ
การประกวดการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ

วันที่ 27 มีนาคม 2557
ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระราชทานพระราชวโรกาสให้กลุ่มเยาวชน
จากโรงเรียนเสริมงามวิทยาคม
เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท รับพระราชทาน
โล่รางวัลชนะเลิศ โครงการที่นำน้องรักษ์น้ำ
ตามแนวพระราชดำริ พ.ศ. 2559

วันที่ 24 พฤศจิกายน 2560
ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มูลนิธิชัยพัฒนา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงเป็นประธานการประชุมสามัญ ประจำปี พ.ศ. 2561
ของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

วันที่ 24 พฤศจิกายน 2560
ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มูลนิธิชัยพัฒนา

สารจากประธาน

การดำเนินงานของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้น้อมนำพระราชดำริด้านการบริหารจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ด้วยการทำงานแบบ “เกิด ด้วย ทำ” คือ การสานต่อพระราชปณิธานที่พระองค์ได้พระราชทานไว้

ปัจจุบัน มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานท้องถิ่น ชุมชน และประชาชน ทำให้เกิดชุมชนที่บริหารจัดการน้ำได้ด้วยตนเอง จนมีความมั่นคงด้านน้ำ และชุมชนที่มีความสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า จนมีความมั่นคงด้านน้ำและเกิดความมั่นคงด้านเศรษฐกิจชุมชน จนเกิดเครือข่ายขยายผลความสำเร็จเป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ 16 แห่ง 1,258 หมู่บ้าน และเครือข่ายเยาวชน 260 กลุ่ม

มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ พร้อมสืบสานพระราชปณิธาน ร่วมกับเครือข่ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายการจัดการน้ำชุมชน ในการบริหารจัดการน้ำ ตามแนวพระราชดำริ

จากความสำเร็จระดับชุมชนต่างๆ พร้อมด้วยองค์ความรู้ ประสบการณ์ ขยายผลความสำเร็จออกไปยังเครือข่ายการจัดการน้ำ ตามแนวพระราชดำริ ร่วมกันแก้ไขบริหารจัดการไปสู่การบริหารจัดการน้ำที่ยั่งยืน

นายสุพร ถันทิเวชกุล
ประธานกรรมการ
มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายพระนามและรายนามคณะกรรมการ มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

- นายสุเมธ ตันติเวชกุล
- นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา
- ศาสตราจารย์เกษม จันทรักษ์
- ศาสตราจารย์ไพรัช ธัชยพงษ์
- นายวิระ วงศ์แสงนาค
- นายเทอดศักดิ์ บุญขจร
- นายชูชาติ อุยกมล
- นายสุทัศน์ วิสกุล
- นายศิริวัชร ทรรทรานนท์
- นางสาววิลาวัณ วนดุรงค์วรรณ
- นายรอยล จิตรดอน
- นางรอยบุญ วัศมีเทศ

ประธานกรรมการกิตติมศักดิ์

ประธานกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเหรัญญิก

กรรมการและรองเหรัญญิก

กรรมการและเลขาธิการ

กรรมการและรองเลขาธิการ

ผู้ตรวจสอบภายใน

- นางเพชรรัตน์ นนทิสกุล

ผู้สอบบัญชี

สารบัญ

ภาค ผนวก

หน้า
31

แนะนำมูลนิธิ

ด้วยพระวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พระองค์จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้ Massachusetts Institute of Technology (สถาบัน MIT) วางแผนพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อจัดการกับปัญหาด้านทรัพยากร

น้ำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539

ในปี พ.ศ. 2541 หน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สมรรถนะสูง ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ดำเนินงาน **“โครงการระบบเครือข่ายเพื่อการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งประเทศไทย”** ได้พัฒนาระบบสารสนเทศเชื่อมต่อและเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำเจ้าพระยาทั้งหมดจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วสำเนา

กระจายข้อมูลกลับไปให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ใช้ข้อมูลร่วมกันประกอบการตัดสินใจการดำเนินงาน โดยมีองคมนตรี เชาวัน ณ ศีลวันต์ เป็นประธานโครงการฯ และได้นำข้อมูลทรัพยากรน้ำกราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองธุลีพระบาทเป็นประจำต่อเนื่องทุกปี

เพื่อให้มีการดำเนินงานโครงการดังกล่าวข้างต้นมีความต่อเนื่อง สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กรมชลประทาน และสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร จึงได้ลงนามร่วมกัน จัดตั้ง **“สถาบัน**

สารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร ภายใต้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2547 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสถาบันวิจัยและพัฒนาในด้านการจัดการสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร โดยเฉพาะ โดยการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาพัฒนาการจัดการสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำและการเกษตร และพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจดำเนินงานและวางแผนงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการเกษตรของประเทศ โดยเฉพาะในเรื่องเร่งด่วน อาทิ ภัยแล้ง และน้ำท่วม ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้ข้อมูลติดตาม วางแผน และบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตรได้ดำเนินการมาจนถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2551 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตรา **“พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2551”** จัดตั้ง สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร ขึ้นเป็นองค์การมหาชน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 125 ตอน 138 ก เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2552 เป็นต้นไป

โดยมีนายสุเมธ ตันติเวชกุล เป็นประธานกรรมการบริหารสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ สสนก. คนแรกและดำรงตำแหน่งจนอายุครบ 70 ปี จึงได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการกิตติมศักดิ์รับผิดชอบดูแลงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริมาอย่างต่อเนื่อง

ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2554 นายสุเมธ ตันติเวชกุล ได้นำคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน 84,000,000 บาท เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานเงินจำนวนดังกล่าว พร้อมดอกผลกลับมาให้เป็นทุนประเดิมสำหรับจัดตั้งมูลนิธิ เพื่อสนองพระราชดำริเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ และเพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริมีความต่อเนื่อง โดยประสานการทำงานร่วมกับ สสนก. และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2555

นายสุเมธ ตันติเวชกุล ได้จัดทำคำขอจัดตั้งมูลนิธิ ภายใต้ชื่อว่า **“มูลนิธิน้ำตามแนวพระราชดำริ”** และในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อมูลนิธิว่า **“มูลนิธิอุทกพัฒน์”** พร้อมตราประจำมูลนิธิฯ และพระราชทานพระมหากรุณาให้มูลนิธิฯ อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทั้งพระราชทานเงินขวัญถุงเป็นทุนประเดิมสำหรับก่อตั้งมูลนิธิจำนวน 84,000,000 บาท พร้อมดอกผล จำนวน 1,910,000 บาท รวมเป็นเงิน 85,910,000 บาท และเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2555 นายทะเบียนกรุงเทพมหานคร ได้ออกใบสำคัญจดทะเบียนจัดตั้ง **“มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์”** เลขทะเบียนลำดับที่ กท 2182

ด้วยเหตุนี้ การดำเนินงานของมูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ จึงไม่ใช่งานที่เริ่มทำใหม่ หากแต่เป็นงานต่อเนื่องเพื่อสานต่อพระราชดำริด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ คำนึงความสุข ความอุดมสมบูรณ์ และความยั่งยืนในการมีน้ำอุปโภคบริโภค และเพื่อการเกษตร ตลอดจนบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งให้แก่ประชาชนชาวไทยโดยทั่วกัน

วตุบรสบค

- 1 ดำเนินงานตามพระรชบรสบค
- 2 ส่งเสริม สนับสนุน การรวบรวมและจ้ดทำข้อมูลความรู้เรื่องน้ำ และเผยแพร่เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างทั่วถึง
- 3 ส่งเสริม สนับสนุน งานวิจัยและพัฒนาสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- 4 ส่งเสริม สนับสนุนงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
- 5 เพื่อดำเนินการหรือร่วมมือกับองค์การกุศลเพื่อการกุศล และองค์การสาธารณประโยชน์เพื่อสาธารณประโยชน์
- 6 ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

ตราสัญลักษณ์

พระพิรุณ

เทวดาแห่งน้ำ เทวดาแห่งฝน ก้าวเดินอยู่บนก้อนเมฆเหนือผืนน้ำ ซึ่งหมายถึง วงจรของน้ำ

ดอกบัว

ความบริสุทธิ์สะอาดของน้ำ
ความเป็นมงคลแห่งชีวิต

กรอรูปหยดน้ำใส ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฏ

เครื่องทรงของพระมหากษัตริย์ไทย
ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน

เลข ๐๑ ที่ก้อนเมฆและผืนน้ำ

หมายถึง ระบบเลขฐานสองพื้นฐานการทำงานของพื้นฐานการทำงานของคอมพิวเตอร์
เพื่อจัดเก็บประมวลผลข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้เรื่องน้ำให้ประชาชน
เกิดความเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำของท้องถิ่นและของประเทศ

เมื่อนำเลข ๙ ในพระมหาพิชัยมงกุฏ รวมกับเลข ๐๑ ที่ก้อนเมฆและผืนน้ำ
จะเป็นเลข ๙๐๑ คือ หมายเลขแทนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

จากพระราชดำริ สู่ การก่อตั้งมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

2539

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ
ให้สถาบัน MIT เข้ามามีส่วนร่วม
วางแผนพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำร่วมกับ
สำนักงาน กปร. และ สกว.

เริ่มพัฒนา “ระบบเครือข่ายเพื่อ
การจัดการทรัพยากรน้ำ
แห่งประเทศไทย” ในพระราชดำริ

2541

16 มกราคม 2547 จัดตั้ง
“สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
และการเกษตร” ขึ้นภายใต้ สวกช.
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2547

2550

จัดประกวดการจัดการทรัพยากร
น้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องใน
โอกาสมหามงคลเฉลิม
พระชนมพรรษา 80 พรรษา
5 ธันวาคม 2550

2549

ดำเนินโครงการจัดการน้ำชุมชน
ร่วมกับภาคเอกชน เช่น
Coca-Cola, SCG, PTT

2555

ก่อตั้ง “มูลนิธิอุทกพัฒน์
ในพระบรมราชูปถัมภ์”

15 กุมภาพันธ์ 2555

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง
สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
และการเกษตร (องค์การมหาชน)
“มูลนิธิอุทกพัฒน์” และ
ทุนประเดิมสำหรับก่อตั้ง
มูลนิธิจำนวน 84 ล้านบาท

การจัดการน้ำชุมชน เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง
น้ำท่วมในพื้นที่นอกเขตชลประทาน
โดยชุมชนอย่างยั่งยืน 84 แห่ง

27 ธันวาคม 2551

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง
สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
และการเกษตร (องค์การมหาชน)

2551

- โครงการเครือข่ายปฏิบัติการน้ำชุมชน
- โครงการค่ายปฏิบัติการพื้่นน้ำอนุรักษ์น้ำ
- Village That Learns and Earns
Community Network for Community
Water Resource Management

สร้างแม่ข่ายการจัดการ
ทรัพยากรน้ำชุมชน ด้วย
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2552

2

บทบาทรหน้าที่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมอบบัตร พระราชทานพระบรมราชโองาสให้นายสุเมธ ตันติเวชกุล ประธานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เข้าเฝ้าฯ

เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2554 ณ ห้องประชุมสมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้น 14 อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช

การดำเนินงานของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้นำพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทานไว้เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2554 ความว่า “การจัดการน้ำชุมชนนั้น เห็นความสำเร็จในบางชุมชนแล้ว ให้ชุมชนชาวบ้าน ที่มีความรู้ ประสบความสำเร็จ มีประสบการณ์จัดการและพัฒนาในในพื้นที่ มาช่วยขยายผลไปยังชุมชนอื่น” รวมทั้งนำ

หลักการทรงงาน และแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาเป็นแนวทางดำเนินงาน ประกอบกับ ในข้อบังคับมูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ หมวดที่ 1 ข้อ 2 ความหมายโดยรวมของเครื่องหมายของมูลนิธิฯ ระบุว่า “น้ำเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของชีวิต” จำเป็นต้องให้ทุกภาคส่วนร่วมกันในการบริหารและพัฒนา ซึ่งหากจะทำได้ก็ต้องมีข้อมูล ความรู้ และความเข้าใจเรื่องน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมา

ประกอบการตัดสินใจบริหารจัดการน้ำ ทั้งความสำเร็จ ความรู้ เทคนิคที่ได้ทรงศึกษา ค้นคว้า พัฒนา และทดลอง เรื่องน้ำมาโดยตลอด นับตั้งแต่ทรงครองสิริราชสมบัติ และทรงห่วงใยสถานการณ์น้ำที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จำเป็นต้องนำมาบันทึก รวบรวม และเผยแพร่ให้ประชาชนใช้เป็นหลักในการแก้ไข พัฒนา บริหารน้ำของท้องถิ่นและของประเทศต่อไป

มูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ ดำเนินงานบริหารจัดการดิน น้ำ ป่า ตามแนวพระราชดำริ ร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานท้องถิ่น ชุมชน และประชาชน โดยมีแผนดำเนินงาน 3 ด้าน ดังนี้

1 บริหารจัดการน้ำได้ด้วยตนเอง

เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเอง เรียนรู้และสามารถบริหารจัดการน้ำ ตามแนวพระราชดำริ ได้ด้วยตนเอง

2 บริหารทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า และเศรษฐกิจชุมชน

เพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า และดำเนินงานตามแนวทฤษฎีใหม่ มีปฏิทินการเพาะปลูกสอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง ร่วมคิด ร่วมผลิต ร่วมขาย มีรายได้ และผลผลิตต่อเนื่องตลอดปี

3 เครือข่ายขยายผลสู่ความยั่งยืน

ชุมชนเป็นต้นแบบขยายผลตัวอย่างความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า และเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ เกิดการขยายผลต่อเนื่อง มีศักยภาพสู่ความยั่งยืน

บริหารจัดการน้ำ
ได้ด้วยตนเอง

บริหารทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า
และเศรษฐกิจชุมชน

เครือข่ายขยายผล
สู่ความยั่งยืน

ชุมชน

เรียนรู้และสามารถบริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริได้ด้วยตนเอง

บริหารจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า และทำเกษตร ตามแนวพระราชดำริ

ขยายผลต้นแบบความสำเร็จ มีศักยภาพสู่ความยั่งยืน

พล.อ.เฉลิมชัย สิทธิสาท

ผู้บัญชาการทหารบก

“

ถือเป็นโอกาสและเป็นเกียรติ
ที่กองทัพบกได้มีส่วนร่วม
ในการดำเนินงานร่วมกับ
มูลนิธิอุทกพัฒน์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ในการสนับสนุน
การแก้ไขปัญหา
สำคัญของชาติ

”

กองทัพบก ร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตั้งแต่ปี 2556 ตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ มาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการทำงานในลักษณะการบูรณาการความร่วมมือร่วมกันของหน่วยงาน ภาครัฐ กับเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ได้แก่ การสร้างอ่างเก็บน้ำ การขุดลอกคูคลอง และการดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริ แก้มลิง เพื่อป้องกันและบรรเทาทุกข์ให้กับประชาชน ได้รับผลกระทบจากปัญหาอุทกภัย และภัยแล้ง ในการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนในหัวงที่ผ่านมา กองทัพบก ได้มีโอกาสเข้าร่วมการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ และการสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี นำมาเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานการพัฒนา ปรับปรุงแหล่งน้ำทั่วประเทศ

สำหรับในปี 2560 กองทัพบก ได้ดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้งและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ ร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 22 โครงการ ครอบคลุมพื้นที่ 15 จังหวัด และได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินการในปี 2561 ที่จะดำเนินการให้ครอบคลุมในพื้นที่เป้าหมาย 9 จังหวัด ของโครงการฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

การดำเนินการดังกล่าวถือเป็นโอกาสและเป็นเกียรติ ที่กองทัพบกได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาคัญของชาติ ด้วยการสนับสนุนกำลังพลพร้อมเครื่องมือทางการช่างจากหน่วยทหารในพื้นที่ทั่วประเทศ เข้าให้การช่วยเหลือการพัฒนาพื้นที่ให้กับประชาชน ทั้งนี้ตลอดระยะเวลา 5 ปี ถึงปัจจุบัน กองทัพบก ร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินงานได้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษ ภัยแล้ง และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ และเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานความเป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี นำความสุขสู่ชุมชนในรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ตำบลดงเคือ...กับการจัดการทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรประมง ในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก

พื้นที่ตำบลดงเคือ อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากทั้งตำบลเป็นระยะเวลา 3 ถึง 4 เดือนของทุกปี ทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรได้ และขาดรายได้ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำยมไหลผ่านทางทิศใต้ของตำบล

ชุมชนร่วมกันบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ พื้นฟูคลองและโครงสร้างน้ำ พร้อมทั้ง ร่วมกันกำหนดกติกาสำหรับการทำประมงในเขตและนอกเขตอนุรักษ์ กำหนดกติกาการใช้น้ำ และมาตรการเฝ้าระวัง รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูล ผู้ประกอบอาชีพประมง และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) สนับสนุนการ

ดำเนินงานของชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบัน ชุมชนมีน้ำใช้ 2 หมู่บ้าน วางแผนทำเกษตรอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์น้ำทั้งในฤดูแล้งและฤดูน้ำท่วม เป็นแหล่งอนุรักษ์ปลาน้ำจืด กลุ่มประมงเพาะเลี้ยง “ปลาหมอสายพันธุ์ชุมพร” ทำให้ชุมชนมีรายได้ตลอดปีจากการเลี้ยงปลา ประมง ประมาณ 9,350 บาท/เดือน/ไร่ และทำเกษตรไม่ต่ำกว่า 13,000 บาท/เดือน

ในปี พ.ศ. 2560 กองทัพภาคที่ 3 ได้เห็นตัวอย่างความสำเร็จของการบริหารจัดการน้ำตำบลดงเคือ อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย จึงได้นำมาเป็นต้นแบบในการดำเนินงานบริหารจัดการน้ำลุ่มน้ำยม – น่าน และบางระกำ

โมเดล 60 ร่วมกับกรมชลประทาน จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุดรธานี จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิจิตร และสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) เพื่อขยายผล และประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำอื่นๆ ทั่วภาคเหนือ

นายสุภาพน สิริวัฒนภักดี

กรรมการผู้อำนวยการใหญ่
บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)

“

**ไทยเบฟรู้สึก
เป็นเกียรติและยินดี
ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการ
พัฒนาชุมชนต้นแบบที่มี
ศักยภาพด้านการบริหาร
จัดการน้ำ และพร้อม
ที่จะให้การสนับสนุน
อย่างต่อเนื่อง**

”

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประเด็นสำคัญในการป้องกันปัญหามลพิษและอุทกภัยของไทยซึ่ง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้ทรงศึกษาทั้งปัญหาและสาเหตุ และพระราชทานแนวทางการบริหารจัดการน้ำ ผ่านโครงการในพระราชดำริไว้หลากหลายรูปแบบ บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) ได้น้อมนำพระอัจฉริยภาพและพระราชปณิธานของพระองค์ท่าน มาเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการด้านการบริหารจัดการน้ำ โดยร่วมดำเนินงานกับ มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 ในการสนับสนุนการประกวดการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ และร่วมเป็นหนึ่งในคณะกรรมการเสริมสร้างและสนับสนุนความเข้าใจในการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 จนถึงปัจจุบัน

นอกจากนั้นไทยเบฟยังร่วมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการพัฒนาใน 2 พื้นที่ ในปี พ.ศ.2559 ถึง พ.ศ.2560 ได้แก่ การสร้างฝายน้ำล้นพร้อมชุดลอกหน้าฝาย ที่ชุมชนบ้านปากซวด ต.พะแสง อ.บ้านตาขุน จ.สุราษฎร์ธานี ส่งผลให้ชุมชนบ้านปากซวด มีปริมาณน้ำสำรองเพื่อใช้ทำการเกษตรในฤดูแล้ง และบรรเทาภาวะน้ำหลากท่วมหมู่บ้าน โดยมีผู้ได้รับประโยชน์ รวม 3 หมู่บ้าน 120 ครัวเรือน จำนวนประชากร 600 คน พื้นที่เกษตรประมาณ 350 ไร่ และการฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์วังปลาและพัฒนาพื้นที่ตัวอย่างเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ชุมชนบ้านวังศรีไพร ต.ดงเดือย อ.กงไกรลาศ จ.สุโขทัย ทำให้สามารถเพิ่มปริมาณน้ำ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาในฤดูแล้งไม่น้อยกว่า 16,000 ลูกบาศก์เมตร พร้อมเกิดตัวอย่างการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแนวทางทฤษฎีใหม่ ของชุมชนตำบลดงเดือย จำนวน 5 ราย ซึ่งทางไทยเบฟรู้สึกเป็นเกียรติและยินดีที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนต้นแบบที่มีศักยภาพด้านการบริหารจัดการน้ำ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ขยายผลไปสู่ทุกมิติ ทั้งด้านคุณภาพชีวิต สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบไป

ชุมชนตำบลดงเดือย อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย เป็นพื้นที่รับน้ำจากแม่น้ำยม ก่อนไหลเข้าสู่พื้นที่อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ในอดีตพอลมฤดูน้ำหลากทุก ๆ ปี ชาวบ้านจะหยุดทำการเกษตรหันมาทำประมง จับปลาขาย เป็นรายได้เสริมในช่วงน้ำท่วม จนกระทั่งปี 2554 เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ พืชผลทางการเกษตรเสียหายทั้งตำบล ส่งผลให้ชาวบ้านเป็นหนี้ เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว

จากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงเกิดการรวมกลุ่มจับปลาร่วมกับชุมชนตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก 60 – 70 รายหวังเพียงอย่างเดียวคือ “ได้ปลาเยอะ ก็จะได้เงินเยอะ” โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมา จึงทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ประมงขึ้น ต่อมามูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้เข้ามาในพื้นที่ชุมชน ซึ่งในขณะนั้นอดีตกำนันสุทิน ทิพวัน ผู้ล่วงลับได้นำเรื่องราวของชุมชนเข้าปรึกษากับมูลนิธิฯ เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ประมง ผ่านเวทีระดมความคิดเห็นเพื่อหาทางออกร่วมกัน นอกจากนี้มูลนิธิฯ ได้จัดพี่เลี้ยงลงพื้นที่ช่วยเหลือและถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการใช้ประโยชน์จากดินและน้ำอย่างยั่งยืน สอนให้รู้จักการใช้ประโยชน์จากการใช้แผนที่ และการติดตามข้อมูลสถานการณ์น้ำ เพื่อวางแผนจัดการพื้นที่ได้ทันท่วงที

จากอดีตที่มีเพียงนาข้าว สร้างรายได้เพียงปีละ 2 ครั้ง น้ำยมท่วมขังในพื้นที่นาน 3 - 4 เดือนทุกปี จากข้อจำกัดด้านกฎหมายประมงในช่วงน้ำท่วม ทำให้มีปัญหากับเจ้าหน้าที่ประมง หาปลาไม่ได้ มาสู่การเรียนรู้ สร้างกติกา กำหนดจุดอนุรักษ์ร่วมกัน และในช่วงน้ำท่วมที่ผ่านมามีเกือบ 80 วัน ชุมชนสามารถมีรายได้จากการหาปลา ประมาณ 20,000 บาทต่อครัวเรือน นอกจากนี้ชุมชนได้รวมกลุ่มประมงเพาะเลี้ยง “ปลาหมอสายพันธุ์ชุมพร” สร้างรายได้เสริม 2 ครั้งต่อปี

วันนี้ชุมชนตำบลดงเดือย มีความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ประมงจังหวัดได้ มีอาชีพที่มั่นคงขึ้น มีทั้งอาชีพหลักอาชีพรอง และอาชีพเสริม ทุกคนมีภูมิคุ้มกันที่ดีขึ้น ในโอกาสนี้ กระผมในฐานะผู้ประสานงานพื้นที่ตำบลดงเดือย ขอเป็นตัวแทนชุมชนขอบคุณมูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ ที่เข้ามาแนะนำส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จักวิถีคิด วิถีทำ และทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข จนเกิดการพัฒนาศูนย์พื้นที่ และสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน และขอขอบคุณบริษัทไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานปรับปรุง พื้นฟูแหล่งน้ำ “ทุกวันนี้ ทุกคนยิ้มได้ และมีความสุข และมั่นใจว่าสิ่งที่ทำอยู่ทุกวันนี้ จะนำพาชีวิตไปในทางที่ดีขึ้น และเป็นแบบอย่างให้กับชุมชนอื่นต่อไป”

นายกิตติพันธ์ อำพะวัน

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

บ้านวังศรีโพธิ์ หมู่ 9 ตำบลดงเดือย

อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

“

ความสำเร็จ เกิดขึ้นได้
ก็ต่อเมื่อทุกคนช่วยกัน
พัฒนาความคิด และ
ประสานความร่วมมือ
ให้สอดคล้องกับสภาพ
พื้นที่ที่จะพัฒนาให้ได้
อย่างยั่งยืน

”

นายธิญญา เนติธรรมกุล

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ

สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

“

กรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
รู้สึกยินดีที่ได้ร่วมเป็น
ส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน
เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบ
คนอยู่กับป่า อย่างยั่งยืน
ตามแนวพระราชดำริ

”

บริหารจัดการ ดิน น้ำ ป่า ตามแนวพระราชดำริ คนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับ เครือข่ายชุมชน ที่ดำเนินงานบริหารจัดการ ดิน น้ำ ป่า ตามแนวพระราชดำริ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และ กรมป่าไม้ เพื่อร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ โดยในปี พ.ศ. 2560 ได้ร่วมกันดำเนินงานสร้างชุมชนต้นแบบ “คนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริ” ในพื้นที่ชุมชนบ้านห้วยปลาหลด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อใช้เป็นต้นแบบขยายผลสู่ชุมชนอื่นต่อไป

ในปีพุทธศักราช 2559 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และ มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ลงนามความร่วมมือในการพัฒนาและขยายผลการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ ของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ด้านการจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบ ให้คนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างเกื้อกูล โดยน้อมนำแนวพระราชดำริ มาใช้เป็นหลักปฏิบัติและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนที่อยู่ในป่าให้มีชีวิตที่ดีขึ้น บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยกลยุทธการส่งเสริมอาชีพ ควบคู่กับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อเป็นแหล่งรักษาสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม แหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งอาหาร ตลอดจนเป็นแหล่งนันทนาการและท่องเที่ยวทางธรรมชาติของประชาชน

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รู้สึกยินดีที่ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานเพื่อสร้างชุมชนต้นแบบ “คนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริ” โดยในปีพุทธศักราช 2560 ได้จัดวาง “โครงการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ บ้านห้วยปลาหลด” เพื่อร่วมกันน้อมนำแนวพระราชดำริไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพ ช่วยเหลือราษฎรชุมชนบ้านห้วยปลาหลด ตำบลแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งแต่เดิมเป็นพื้นที่ปลูกฝิ่นขนาดใหญ่ มีการทำไร่เลื่อนลอย จนทำให้สภาพป่าเสื่อมโทรม ดินเสื่อมสภาพ และประสบปัญหาภัยแล้ง ให้เป็นชุมชนต้นแบบ “คนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริ” ตามเจตนารมณ์ของการร่วมลงนามความร่วมมือของทั้งสองหน่วยงานข้างต้น

ทั้งนี้ สิ่งที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินการควบคู่กับการพัฒนาโครงการฯ คือ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมายเร่งประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจกับราษฎรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ให้มีความเข้าใจในวิธีการและเป้าหมาย รวมทั้งมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อให้โครงการฯ ประสบผลสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญ และมีความยั่งยืน

ปี พ.ศ. 2559 กลุ่มเยาวชนละอ้อนลุ่มน้ำแม่ต้า โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ได้รับโล่รางวัลชนะเลิศโครงการพื้ำนน้้องรักษ์น้ำ ตามแนวพระราชดำริ พ.ศ. 2559 ในการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ด้านการอนุรักษ์และพื้ำนฟูป่าต้นน้ำ

กลุ่มเยาวชนละอ้อนลุ่มน้ำแม่ต้า ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2555 ดำเนินงานอนุรักษ์และพื้ำนฟูป่าต้นน้ำร่วมกับชุมชนบ้านดอนงาม จังหวัดลำปาง ซึ่งได้เรียนรู้แนวพระราชดำริ ด้านการอนุรักษ์และพื้ำนฟูป่าต้นน้ำ แล้วนำมาปรับใช้พื้ำนฟูป่าต้นน้ำในพื้นที่ของตน โดยกลุ่มเยาวชนได้เรียนรู้วิธีการสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น และได้ร่วมกับชุมชนสร้างฝายบริเวณป่าต้นน้ำในลำห้วยสาขาของอ่างเก็บน้ำห้วยหลวงรวม 81 ฝาย เรียนรู้การใช้เครื่องมือ GPS มาจัดทำแผนที่ฝาย และวางแผนดำเนินงานต่อเนื่อง รวมทั้งดำเนินงานธนาคารหญ้าแฝกเพื่อนำมาปลูกบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำ ป้องกันตะกอนไหลลงอ่างเก็บน้ำ

กลุ่มเยาวชนละอ้อนลุ่มน้ำแม่ต้า โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง อย่างต่อเนื่อง และได้รับความร่วมมืออย่างดีจากชุมชนหมู่บ้านดอนงาม กรมทรัพยากรน้ำภาค 1 ลำปาง และโรงเรียนเสริมงามวิทยาคม เริ่มต้นจากการเสวนาการแก้ปัญหาภัยแล้ง ทำให้ได้รับทราบข้อมูลการใช้น้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ปัญหาภัยแล้ง และวิธีการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา รวมทั้งสภาพปัญหาในปัจจุบันของหมู่บ้าน

บทบาทของกลุ่มฯ คือการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีมาผสมผสานกับภูมิปัญญาชาวบ้าน และการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชน เยาวชน และหน่วยงาน ทำให้เกิดความรักสามัคคีภายในชุมชน และช่วยให้เยาวชนได้แสดงความรู้ ความสามารถ จนได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดพื้ำนน้้องรักษ์น้ำตามแนวพระราชดำริ พ.ศ. 2559 นับเป็นความภูมิใจสูงสุดของพวกเรา ปัจจุบัน กลุ่มเยาวชนละอ้อนลุ่มน้ำแม่ต้าได้ขยายแนวความคิดไปยังโรงเรียนเครือข่าย ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านมัว และโรงเรียนอนุบาลเสริมงาม อีกด้วย

นางสาวพริตา ตันกา

ประธานกลุ่มเยาวชนละอ้อนลุ่มน้ำแม่ต้า
โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม

“

เยาวชนได้แสดงความรู้
ความสามารถ จนได้รับ
รางวัลชนะเลิศการประกวด
พื้ำนน้้องรักษ์น้ำตามแนว
พระราชดำริ พ.ศ. 2559
นับเป็นความภูมิใจสูงสุด
ของพวกเรา

”

3

ผลงานเด่น

มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึง ปี พ.ศ. 2560 สามารถขยายผลสู่ 1,258 หมู่บ้าน และเครือข่าย

เยาวชน 260 กลุ่ม เกิดพื้นที่ตัวอย่างความสำเร็จเป็น พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ 16 แห่ง เกิดตัวอย่างการดำเนินงานตามแนวทฤษฎีใหม่ 692 ครัวเรือน พื้นที่ 2,429 ไร่

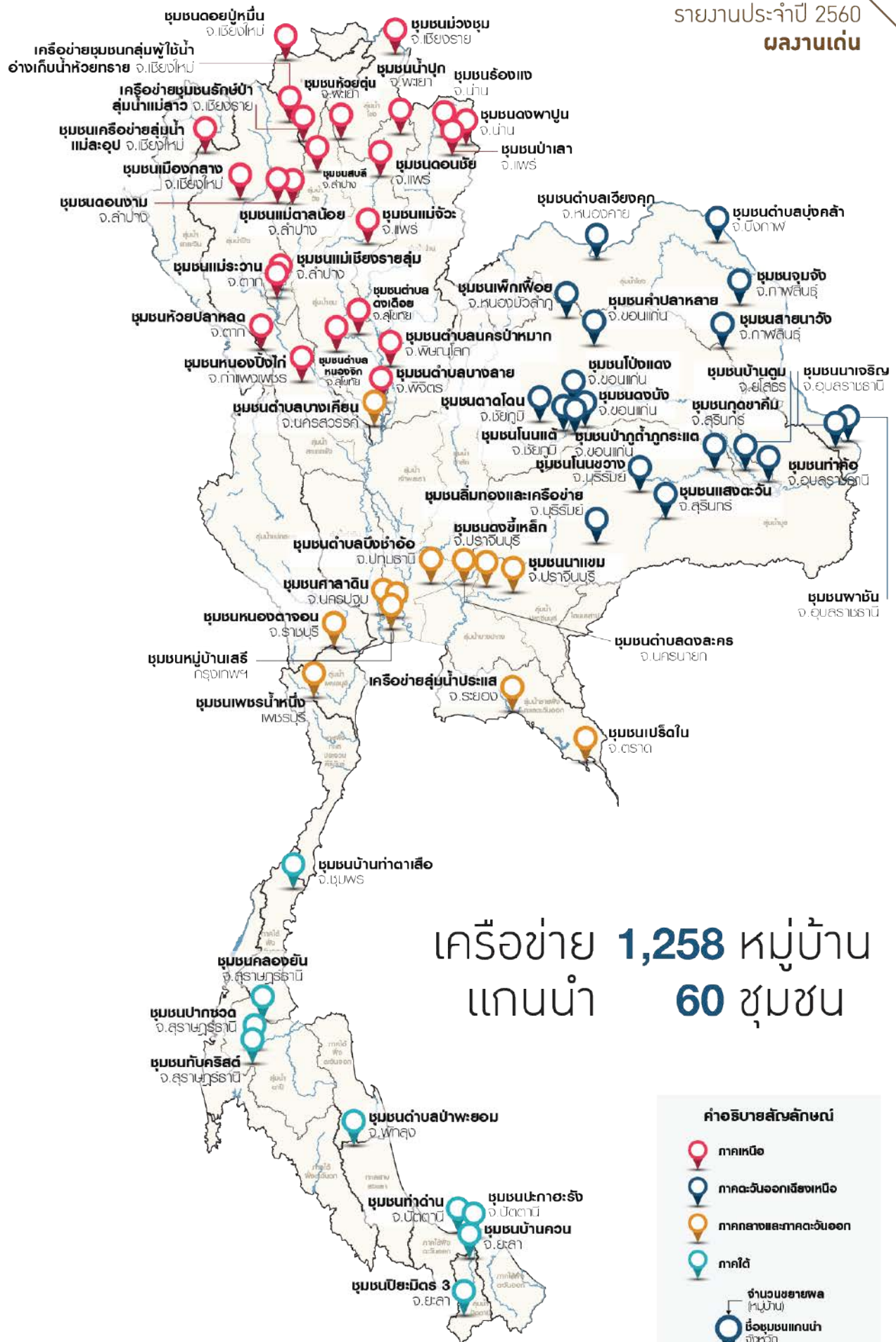
ผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2555 ถึง 2560 เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

	ปี 2555 ถึง 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
ชุมชนแกนนำ	50 ชุมชน ขยายผลได้ 236 หมู่บ้าน	55 ชุมชน ขยายผลได้ 105 หมู่บ้าน รวม 341 หมู่บ้าน	60 ชุมชน ขยายผลได้ 202 หมู่บ้าน รวม 543 หมู่บ้าน	60 ชุมชน ขยายผลได้ 389 หมู่บ้าน รวม 932 หมู่บ้าน	60 ชุมชน ขยายผลได้ 266 หมู่บ้าน รวม 1,258 หมู่บ้าน
ลดอุทกภัยและภัยแล้ง *	19,370 ครัวเรือน 143,147 ไร่	81,320 ครัวเรือน 486,750 ไร่	264,000 ครัวเรือน 971,000 ไร่	63,716 ครัวเรือน 305,328 ไร่	13,830 ครัวเรือน 43,730 ไร่
เพิ่มปริมาณน้ำสำรอง *	2.3 ล้านลูกบาศก์ เมตร	18 ล้านลูกบาศก์ เมตร	34 ล้านลูกบาศก์ เมตร	11 ล้านลูกบาศก์ เมตร	3.20 ล้านลูกบาศก์ เมตร
เพิ่มผลิตผลเกษตรฤดูแล้ง	- (เริ่มดำเนินงาน)	1,190 ล้านบาท 18,620 ครัวเรือน	1,333 ล้านบาท 19,151 ครัวเรือน	733 ล้านบาท 18,418 ครัวเรือน	473 ล้านบาท 17,001 ครัวเรือน

หน่วยงานความร่วมมือ

งานเข้าใจ	ภาครัฐ 9 องค์กร และภาคเอกชน 7 องค์กร
งานเข้าถึง	ภาคเอกชน 4 องค์กร
งานพัฒนา	ภาครัฐ 3 องค์กร และภาคเอกชน 6 องค์กร

หมายเหตุ: * งานพัฒนาร่วมกับ ทบ.
ปี 2558 รวม 122 โครงการ งบประมาณ 1,015 ล้านบาท
ปี 2559 รวม 57 โครงการ งบประมาณ 494 ล้านบาท
ปี 2560 จะดำเนินงานในปี 2561

ผลงานเด่นในปี พ.ศ. 2560

1. พิพิธภัณฑิรรมชาติจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ

ในปี พ.ศ. 2560 มูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ ได้คัดเลือกชุมชนแกนนำเพิ่มอีก 3 แห่ง ให้เป็นพิพิธภัณฑิรรมชาติจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ได้แก่

ได้อนุรักษ์ป่าต้นน้ำ 3,700 ไร่ แต่ยังคงประสบปัญหาน้ำแล้ง และน้ำท่วมหลากจากแม่น้ำอิง มานานกว่า 50 ปี รวมทั้งอ่างเก็บน้ำม่วงชุมขาดการบริหารจัดการที่ดี ทำให้มีสภาพดินหินและน้ำแข็ง ก่อให้น้ำนี้ชุมชนมีแนวคิดที่จะสูบน้ำจากแม่น้ำอิงมาใช้แต่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอและมีค่าใช้จ่ายสูง ต่อมา กรมพัฒนาที่ดินได้ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ และชุมชน

ได้น้อมนำแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น ฝายกักเก็บน้ำและบ่อดักตะกอน ทำให้กักเก็บน้ำได้เพิ่มขึ้น มีความจุ 300,000 ลูกบาศก์เมตร สามารถบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำม่วงชุม ได้ 3 รอบต่อปี เชื่อมต่อระบบส่งน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถ

กระจายน้ำได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ครอบคลุมพื้นที่ 1,700 ไร่ มีการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 70 ของชุมชน ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ปีละ 2 ล้านบาท รายได้เพิ่มขึ้นปีละ 4 ล้านบาท ชุมชนอยู่ดีมีสุข ชีวิตพอเพียง ขยายผลสู่หมู่บ้านใกล้เคียง จนมีความมั่นคงด้านน้ำ รวม 2 หมู่บ้าน

ได้ฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าชายเลนพื้นที่ 12,000 ไร่ จนมีความอุดมสมบูรณ์เป็นอันดับที่ 2 ของประเทศไทย เป็นแหล่งอาหารและรายได้ของชุมชน ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ สามารถปลดหนี้สิน จากการทำนาถุ้งของชุมชนกว่า 30 ล้านบาท แต่ชุมชนยังคงประสบปัญหา 4 น้ำ คือ น้ำจืด น้ำกร่อย น้ำเค็ม และน้ำเสีย มานานกว่า 70 ปี มีปัญหาน้ำเค็มรุก

เข้าพื้นที่ชุมชนลึกขึ้นและยาวนานขึ้น แม้ฝนตกมากถึงปีละ 8 เดือน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยกว่า 2,800 มิลลิเมตรต่อปี แต่กลับขาดแคลนน้ำจืด ชุมชนจึงได้น้อมนำแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ด้านการจัดการแหล่งน้ำ สร้างฝายกั้นน้ำเค็ม เปลี่ยนนาถุ้งร้างเป็นสระน้ำแก้มลิง และปรับพื้นที่เกษตรเป็นร่องสวน

เพิ่มปริมาตรกักเก็บน้ำจืด รวม 1,780,000 ลูกบาศก์เมตร ใช้น้ำจืดต้นน้ำเค็ม มีน้ำจืดไว้สำหรับอุปโภคและทำการเกษตรได้ตลอดปี ลดค่าใช้จ่ายการซื้อน้ำช่วงฤดูแล้ง มีรายได้จากผลผลิตทั้งพืชสวนและป่าชายเลนปีละ 5 ล้านบาท และมีเงินออมในกลุ่ม เดือนละ 60,000 บาท มีความมั่นคงด้านน้ำ รวม 5 หมู่บ้าน

ได้ฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าภูถ้ำ ภูกระแต พื้นที่รวม 2,800 ไร่ มีมูลค่า ประโยชน์ที่ได้จากป่ามากกว่าปีละ 10 ล้านบาท แต่ชุมชนประสบปัญหา น้ำแล้ง น้ำหลาก ช้ำซาก แหล่งน้ำ สาธารณะขาดการดูแล และไม่มี ระบบบริหารจัดการมากกว่า 50 ปี หนองน้ำสาธารณะถูกบุกรุก ชุมชน ได้น้อมนำแนวพระราชดำริพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช บรมนาถบพิตร ด้านการ

จัดการแหล่งน้ำ มาบริหารจัดการน้ำ บนพื้นที่สูงลอนคลื่น ด้วยการ ขุดคลองตักน้ำหลาก คลองฟ้า ประทานชล เชื่อมคลองซอย และสระแก้มลิง เพื่อกักเก็บและ สำรองน้ำ รวมทั้งกระจายน้ำและ บริหารเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายน้ำ ทั้งระบบอย่างมีประสิทธิภาพ ขยายเป็นตำบลแก้มลิงเก็บน้ำ ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น 410,000 ลูกบาศก์เมตร ปรับเปลี่ยนแนวคิด

มาทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ 67 ครัวเรือน สร้างรายได้เพิ่มปีละ 3 ล้านบาท ขยายผลเครือข่าย บริหารจัดการน้ำทั้งตำบลแวงน้อย 13 หมู่บ้าน และชุมชนในลุ่มน้ำชี 7 ตำบลข้างเคียงในจังหวัดขอนแก่น และ 10 จังหวัดในลุ่มน้ำชี เกิดความ มั่นคงทรัพยากร มั่นคงน้ำอุปโภค และมั่นคงอาหาร ทั้งตำบลแวงน้อย

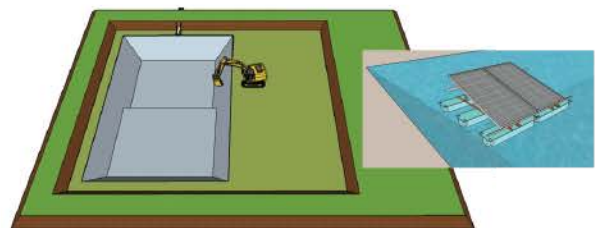

2. สระน้ำเพื่อชีวิตอุทิศถวายพ่อของแผ่นดิน

ดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำเวลาน้ำหลาก หรือน้ำฝน ไว้ใช้ในหน้าแล้ง **บริหารจัดการโดยมีทางน้ำเข้า ทางน้ำออก และชุดให้มีความต่างของพื้นสระเป็น 2 ระดับ** ทำให้อุณหภูมิ น้ำต่างกันโดยธรรมชาติ เกิดการไหลเวียนของน้ำในสระ เพิ่มปริมาณออกซิเจนในน้ำ ช่วยเพิ่มคุณภาพน้ำ รวมทั้งติดตั้งระบบโซลาร์เซลล์แบบลอยน้ำ ช่วยลดการระเหยของน้ำ ตัวแผงที่ลอยอยู่บนผิวน้ำทำให้อุณหภูมิของแผงโซลาร์เซลล์ลดลง 20 องศาเซลเซียส เป็นการ**จัดการพลังงานควบคู่การจัดการทรัพยากรน้ำ**อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความมั่นคงด้านพลังงาน ชุมชนมีพลังงานทางเลือกและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินงานร่วมกับแนวทางทฤษฎีใหม่ จัดการที่ดินและแหล่งน้ำ ร่วมกับ 12 ชุมชน รวม 50 สระ

ลักษณะสำคัญของสระพระราชทาน

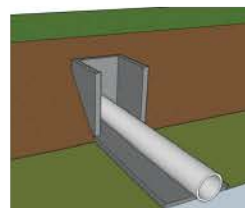
มีความลึกของสระสองระดับ
ระดับบนไม่ต่ำกว่า 3 เมตร ระดับล่างตามสภาพพื้นที่

ปลูกพืชโดยรอบคันสระ
ไม่อยู่ ไม่กิน ไม่ใช่สอย

ปลูกไม้ใหญ่เป็นแนวกันลม
ปลูกพืชคลุมดินลดการชะล้างหน้าดิน

มีอาคารรับน้ำเข้าออก มีบานไม้ควบคุมระดับน้ำ

3. จัดการน้ำชุมชน บ้านห้วยเหวพัฒนา พื้นวิกฤตเขื่อนปากมูล

ชุมชนบ้านห้วยเหวพัฒนา อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เป็นชุมชนที่ย้ายถิ่นฐานมาอยู่เหนือเขื่อนปากมูล ไม่สามารถใช้น้ำจากเขื่อนปากมูล จึงประสบปัญหาน้ำแล้งและน้ำท่วมหลากมานานกว่า 20 ปี ชาวบ้านทำเกษตรเป็นอาชีพหลัก แต่ขาดน้ำ จึงต้องไปทำงานรับจ้าง เดิมได้แก้ไขด้วยวิธีประท้วง รอคอยความช่วยเหลือ ต่อมาในปี พ.ศ. 2559 - 2560 ชุมชนได้ร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ และสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร โดยมีชุมชน

บ้านผาชัน อำเภอโพธิ์ไทร เป็นพี่เลี้ยง ทำการสำรวจและสรุปแผนพัฒนาแหล่งน้ำลำห้วยเชียง ซึ่งเป็นลำห้วยสายหลัก เริ่มสร้างฝายกักเก็บน้ำ และเชื่อมต่อกับระบบประปา เพียง 1 ปีที่ดำเนินงานด้วยตนเอง ทำให้ชุมชนเริ่มมีน้ำต้นทุนและมีน้ำสำรองในลำห้วยเชียง นำมาเป็นน้ำต้นทุนเสริมในระบบประปา วัดห้วยเหว ลดการใช้น้ำบาดาล มีผู้รับประโยชน์ จำนวน 27 ครัวเรือน 108 คน และมีแผนพัฒนาลำห้วยเชียงต่อเนื่อง 3 ปี

ชุมชนสำรวจ วางแผนพัฒนาแหล่งน้ำ และสร้างฝายกักเก็บน้ำ

4. สถานการณ์น้ำ ปี พ.ศ. 2560

ในอดีต ชุมชนป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ประสบปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี ปีละ 3 – 4 ครั้ง ครั้งละ 5 – 7 วัน ทำให้พืชผลเกษตรเสียหายปีละกว่า 700,000 บาท เป็นเช่นนี้มานานกว่า 30 ปี และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 กองทัพบก และมูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ ร่วมกับชุมชน ได้น้อมนำแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาพัฒนาแหล่งน้ำอย่างต่อเนื่อง โดยขุดลอกคลอง ปรับปรุงคลองส่งน้ำให้เกิดประโยชน์ทั้งกักเก็บและระบายน้ำ รวมทั้งปรับปรุงฝายกักเก็บน้ำ เพื่อเพิ่มการบริหารจัดการน้ำ ทำให้ชุมชนรอดพ้นจากวิกฤตน้ำท่วมที่เกิดจากพายุดีเปรสชัน ในช่วงปลายปี 2559 ต่อช่วงต้นปี 2560 ซึ่งมีฝนตกหนัก น้ำท่วมฉับพลัน และน้ำป่าไหลหลาก มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสะสม 1,700 มิลลิเมตร และในพื้นที่อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง มีฝนสะสมในเดือนมกราคม 2560 ถึง 1,273 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนสูงสุดในวันที่ 4 มกราคม 2560 เกิน 200 มิลลิเมตร แต่ชุมชนป่าพะยอมรอดพ้นจากปัญหาน้ำท่วม มีเพียงน้ำหลากเข้าพื้นที่ไม่ถึง 2 วัน และยังสามารถกักเก็บน้ำไว้ในแหล่งน้ำได้เต็มพื้นที่อีกด้วย

4

ผลการดำเนินงาน

ผลดำเนินงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามแนวพระราชดำริ ในปี พ.ศ. 2560 สามารถบรรเทาปัญหาอุทกภัย 13,830 ครัวเรือน พื้นที่เกษตร 43,730 ไร่ เพิ่มปริมาณน้ำสำรอง 3.20 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นน้ำต้นทุนในการทำเกษตร ซึ่งจากการเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ 272 ครัวเรือนพบว่า สามารถลดรายจ่ายครัวเรือนได้รวมกว่า 3.70 ล้านบาทต่อปี และเพิ่มรายได้ครัวเรือนรวมกว่า 20.00

ล้านบาทต่อปี จากผลสำเร็จดังกล่าว ชุมชนจึงได้ขยายผลการดำเนินงานเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ด้วยตัวเอง 84 ครัวเรือน นอกจากนี้ ชุมชนสามารถเพิ่มผลผลิตในฤดูแล้งจำนวน 17,001 ครัวเรือน มูลค่าผลผลิต 473.00 ล้านบาท

มูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ ได้ดำเนินงานต่อเนื่องร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ในการบริหารจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่า ตามแนวพระราชดำริ ประกอบด้วย

ภาครัฐ รวม 12 องค์การ

ได้แก่ กองทัพบก สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กรมการพัฒนาชุมชน กรมชลประทาน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สภาเกษตรกรแห่งชาติ สมาคม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ภาคเอกชน รวม 17 องค์การ

ได้แก่ มูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มูลนิธิโคคา โคลา สหรัฐอเมริกา มูลนิธิโคคา โคลา ประเทศไทย กองทุนสอนดำน้ำเคียวช้างไทย มูลนิธิเอสซีจี บริษัท โอ.ซี.ซี จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) สถาบัน

บางกอกแดนซ์ บริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซา จำกัด (มหาชน) บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) โฆษะกรู๊ป บริษัท ทูคอร์ปอเรชั่น จำกัด บริษัท เอทีเอ็มมีเดีย จำกัด และ บริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทยเทรดดิ้ง จำกัด

ผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2560 แบ่งเป็น 3 แผนงาน มีรายละเอียดดังนี้

1) แผนงาน “เข้าใจ”

เผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตัวอย่างความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริให้ชุมชน ท้องถิ่น ในเครือข่ายลุ่มน้ำ เครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำ ตามแนวพระราชดำริ และเครือข่ายเทิด ด้วย ทำเรียนรู้สู่การลงมือทำ รวม 1,291 คน เกิดแผนพัฒนาแหล่งน้ำด้วยประชาชน ใน 5 ลุ่มน้ำ และถ่ายทอดความสำเร็จในพื้นที่จริง รวมทั้งสื่อวีดิทัศน์ “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ”

2) แผนงาน “เข้าถ้ำ”

ดำเนินงานสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการเสริมความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำ และการประกอบอาชีพ พัฒนาความเป็นอยู่ที่ดี ด้วยการสร้างตัวอย่างของการพึ่งตนเอง เกิดกลุ่มร่วมคิด ร่วมทำ โดยวิเคราะห์สมดุลงน้ำ จัดรูปที่ดิน พัฒนาระบบกระจายน้ำ วางแผนเพาะปลูกเป็นตัวอย่างความสำเร็จเพื่อขยายผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ประกอบด้วย 3 โครงการ ได้แก่

2.1) โครงการสร้างตัวอย่าง ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ดำเนินงานในพื้นที่ป่าชุมชน 8 ชุมชน พื้นที่ 1,909 ไร่ เกิดมูลค่าผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินงาน ประมาณ 806,812 บาทต่อปี

2.2) โครงการสร้างตัวอย่าง เกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ดำเนินงาน รวม 272 ครัวเรือน ลดรายจ่าย ครัวเรือนจากการซื้ออาหาร ประมาณ 3.70 ล้านบาทต่อปี และมีรายได้ครัวเรือนเพิ่มจากการขายผลผลิต ประมาณ 20.00 ล้านบาทต่อปี

ชุมชนป่าภูถ้ำ ภูกระแต อ.แวงน้อย จ.ขอนแก่น

2.3) โครงการ **สระน้ำเพื่อชีวิต อุทิศถวาย พ่อของแผ่นดิน** ดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำเวลาน้ำหลาก หรือน้ำฝน ไว้ใช้ในเวลาน้ำแล้ง ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการ สูบน้ำเข้าพื้นที่ดำเนินงานทฤษฎีใหม่ แปลงรวม ร่วมกับ 12 ชุมชน รวม 49 สระ

3) แผนงาน “พัฒนา”

ดำเนินงานเพิ่มเติมอย่าง
ความสำเร็จของงานพัฒนา
แหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มขีดความ
สามารถของการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนว
พระราชดำริ นำไปสู่การขยาย
ผลความสำเร็จจากชุมชนแกนนำ
ไปสู่ชุมชนขยายผล ประกอบด้วย
2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ดำเนินงาน
ตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค
จำนวน 9 โครงการ รวม 45
ชุมชน กลุ่มที่ 2 ดำเนินงานใน
พื้นที่กรณีเกิดวิกฤตอุทกภัย
จำนวน 1 โครงการ ใน 2 จังหวัด

ก่อนพัฒนา
พฤษภาคม 2559

ชุมชนบ้านโนนแต่ ต.หนองแขม อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ

หลังพัฒนา
กรกฎาคม 2560

5

แผนดำเนินงาน

และแผนงบประมาณ ปี 2561

ในปี พ.ศ. 2561 มูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ มีทิศทางและแผนดำเนินงาน รวมทั้ง หลักการเลือกพื้นที่ดำเนินงาน ดังนี้

1. ทิศทางการดำเนินงาน

1.1 เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในพื้นที่ชุมชนแกนนำ การจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ

1.2 สร้างตัวอย่างการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่า ตามแนวพระราชดำริ ฟังตนเองได้ ใช้ข้อมูล สมดุลน้ำ บริหารจัดการให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.3 ขยายผลและขับเคลื่อนโดยชุมชน โดยน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดความมั่นคงทั้งด้านน้ำ ด้านอาหาร และด้านชีวิตความเป็นอยู่

2. แผนดำเนินงาน

2.1 บริหารจัดการน้ำได้ด้วยตนเอง

2.2 บริหารทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า และเศรษฐกิจชุมชน

2.3 เครือข่ายขยายผลสู่ความยั่งยืน

3. หลักการเลือกพื้นที่ดำเนินงาน

3.1 เป็นพื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง และอยู่นอกพื้นที่ชลประทาน

3.2 เป็นชุมชนที่สามารถดำเนินงาน และขยายผลความสำเร็จโดยชุมชน

3.3 เป็นเครือข่ายของชุมชนแกนนำ พร้อมขยายผลการดำเนินงานและแก้ปัญหาร่วมกัน

แผนดำเนินงาน และแผนงบประมาณ ปี พ.ศ. 2561 แบ่งเป็น 2 กลุ่มงาน งบประมาณรวม 57.87 ล้านบาท ดังนี้

1. การดำเนินงานโครงการ

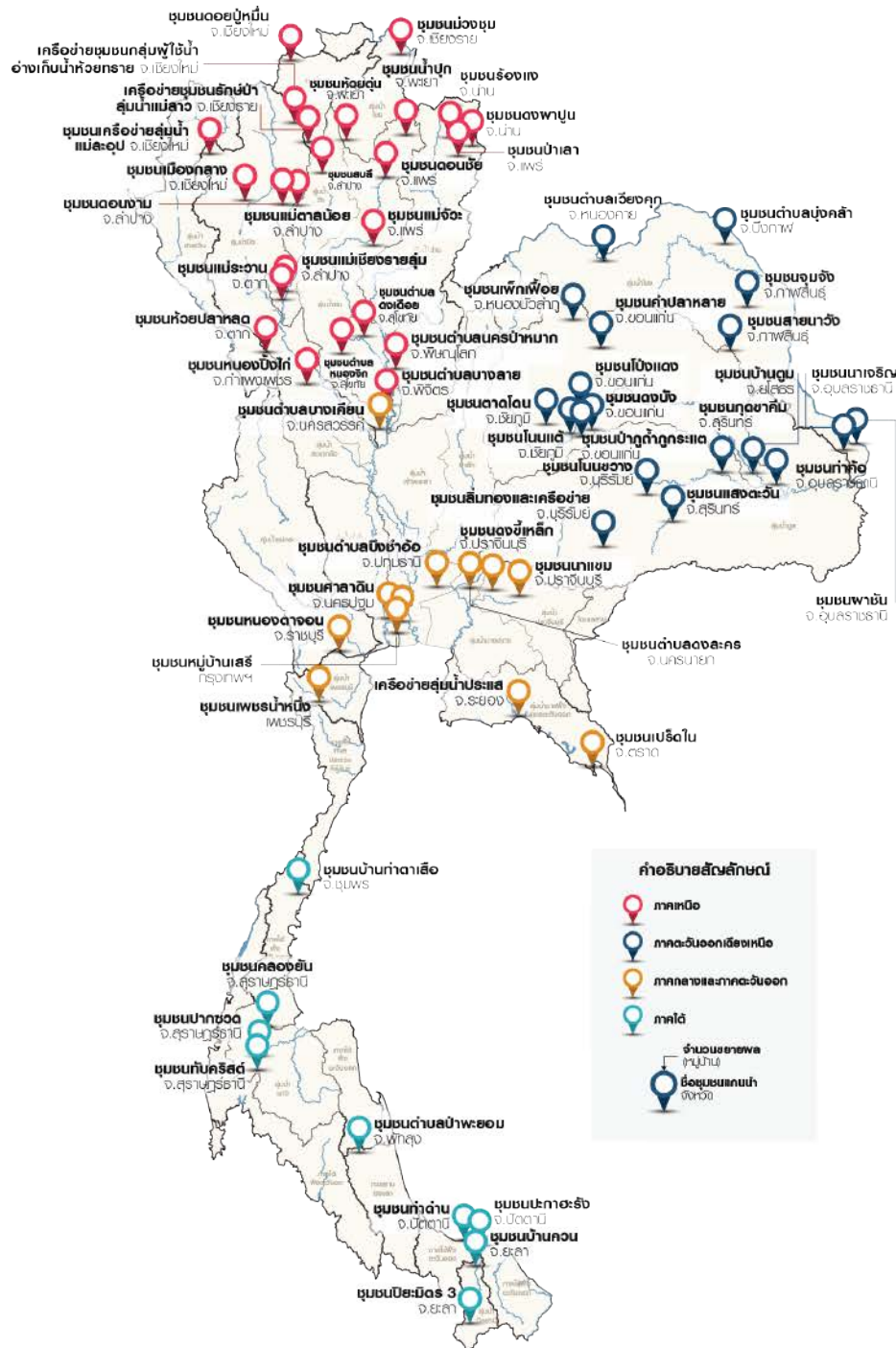
ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ร่วมกับเครือข่ายชุมชน และหน่วยงาน โดยดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค รวม 20 โครงการ งบประมาณรวม 49.41 ล้านบาท

ที่	โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1	โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ ระดับลุ่มน้ำ	216,900
2	โครงการพื้น้ำอนุรักษ์น้ำ ตามแนวพระราชดำริ	1,883,700
3	โครงการพิพิธภัณฑสถานชาติ จัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ	1,436,000
4	โครงการ เกิด ด้วย ทำ	1,578,000
5	โครงการถ่ายทอดและเผยแพร่ตัวอย่างความสำเร็จ	635,500
6	โครงการบริหารจัดการน้ำชุมชน สู่ความยั่งยืน	1,152,000
7	โครงการขยายผลตัวอย่างความสำเร็จเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	5,902,000
8	โครงการสร้างตัวอย่างบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	งบประมาณสนับสนุนจาก สสนก.
9	โครงการขยายผลการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ	399,000
10	โครงการชุมชนแห่งการเรียนรู้และอยู่ดีมีสุข จังหวัดบุรีรัมย์ และ สปป.ลาว	4,235,300
11	โครงการชุมชนแห่งการเรียนรู้และอยู่ดีมีสุข จังหวัดลำปาง จังหวัดนครสวรรค์ และ จังหวัดปทุมธานี	3,448,500
12	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน	2,358,500
13	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ ในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งและน้ำท่วม	2,905,500
14	โครงการขยายผลตัวอย่างความสำเร็จเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	8,959,600
15	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ปี พ.ศ. 2561	277,100
16	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ	6,739,300
17	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ตามแนวพระราชดำริ	1,000,000
18	โครงการบริหารจัดการน้ำชุมชน พื้นที่ สปป.ลาว	5,285,500
19	โครงการดำเนินงานจัดทำโครงสร้างทางชลศาสตร์เพิ่มเติม กรณีวิกฤตอุทกภัย	1,000,000
20	โครงการป้องกัน แก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง และการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ	งบประมาณสนับสนุนจากกองทัพบก

รวมงบประมาณ 49,412,400 บาท

2. การดำเนินงานบริหารทั่วไป

ดำเนินงานบริหารงาน และสำนักงาน รวมทั้ง ประเมินและติดตามการดำเนินงานโครงการ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย งบประมาณ รวม 8.46 ล้านบาท

ภาพแผนที่แสดงพื้นที่ 60 ชุมชนที่พร้อมเป็นชุมชนแกนนำ

ກາລ ຜນວກ

- ຮາຍນາມຜູ້ບຣິຈາຄ
- ສຮຸປຂ່າວເດ່ນ
- ເຣື່ອງເລ່າຈາກປກ

รายนามผู้บริจาค

(มกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2560)

ผู้บริจาคในนามบุคคล

	(บาท)		(บาท)
พลโท ชัยพฤกษ์ อัยยะภาคย์	3,000.00	คุณปัทมา ภูพัฒน์	5,000.00
รศ.ดร.เลอลักษณ์ (บุรณกาล) จิตรดอน	50,000.00	คุณปานทิพย์ ศรีพิมล	2,600.00
คุณกฤตกร สิริภาพจน์	4,000.00	คุณปิติ ทวีวัฒนสาร	1,000.00
คุณกวี และ คุณจุฬี เอ็งประยูร	2,000.00	คุณปิยนุตร พรหมลักขโณ	2,000.00
คุณเกษม อัสวปรีชา	5,000.00	คุณปิยพรรณ จิราธิวัฒน์	5,000.00
คุณโกเมศ กาญจนพ่ายพ	100,000.00	คุณพงศกร ดีธิเพ็ง	1,000.00
คุณโกสินทร์ หาชะวี	5,500.00	คุณพจนิษฐ์ อินทครรชิต	1,000.00
คุณขจรวุฒิ นำศิริกุล	1,000.00	คุณพรชัย กรัยวิเชียร	2,000.00
คุณจันทิมา สมประเสริฐ	500.00	คุณพิชัย เอกประสิทธิ์	855.00
คุณจวีรพรรณ อาชนวนิยุต	10,000.00	คุณพิชาน เวียนขุนทด	200.00
คุณณรงค์ คงคำ	10,000.00	คุณพิบูลย์เขตร นิธอนันตกร	30,000.00
คุณณัฐกิตติ ภัทรายนันท์	1,000.00	คุณแพตริเซีย มงคลวนิช	2,000.00
คุณณัฐกร แก่นจันทร์	1,000.00	คุณไพรินทร์ นิธิพานิช	1,000.00
คุณณัฐดา สุวรรณกิตติ	2,000.00	คุณมลิวรรณ เพ็งธรรม	200.00
คุณดารารัตน์ นิลเลิศ	300.00	คุณมาลินี สีนสถาพรพงศ์	20,000.10
คุณทัศนีย์ กอปรวิริยะกิจ	400.00	คุณรัฐพล รุ่งโรจน์เจริญผล	500.00
คุณทิตติภา ตั้งใจในธรรม	1,500.00	คุณรื่นวดี สุวรรณมงคล	2,000.00
คุณทิพพร เหล่าสุนทร	4,000.00	คุณลักขณาอรกุล เจริญอนันตตา	1,000.00
คุณธารเกษม วณิชจักรวงศ์	30,000.00	คุณลำไย มังคลารัตน์	11,000.00
คุณธีระ สระตันดี	27,000.00	คุณวาสนา มานะธำรง	10,000.00
คุณนภาศิริ อิงคนารถ	500.00	คุณวิภาวัลย์ ธีรวิชกุล	1,000.00
คุณนันทิยา บานเย็น	500.00	คุณศรัญญา พุทธาริ	2,000.00
คุณนาถวดี กรัยวิเชียร	1,000.00	คุณศราวดี ไทยเจริญพร	1,000.00
คุณนิธิวิทย์ เปี่ยมกุลวนิช	100.00	คุณศรีประไพ พรหมประไพ	18,000.00
คุณบังอร ทองอ่อน	100.00	คุณศุทธดา รุ่งเรืองนิติศ	2,000.00
คุณบุญรัตน์ มิตรศิริสวัสดิ์	1,000.00	คุณสมจิตร ธนบุญสมบัติ และ	
คุณเบญจมาศ บัวเหม	500.00	คุณลั้มเผื่อง แซ่ลิ่ม	1,000.00
คุณเบญญาภา ภัทรายนันท์	1,000.00	คุณสมธิดา สุกงาม	100.00
คุณประทุม เจริญในวงศ์เผ่า	100.00	คุณสรล จันทรุ่งมณีกุล	100.00
คุณปรีชา พรวิริยกุล	5,000.00	คุณสุชาย ลำช้า	30,000.00
คุณปรียพรรณ เผ่าวิพัฒน์	300.00	คุณสุเทพ เจียมประเสริฐ	1,000.00
คุณปวีศา เพ็ญชาติ	10,000.00	คุณสุนันท์ อริยมโนเมตต์	4,000.00
คุณปวินท์ ไตรภพ	8,000.00	คุณสุบิน พงศ์พันธุ์มีสุข	5,000.00

	(บาท)
คุณสุรศักดิ์ อัสวปรีชา	2,000.00
คุณสุรชัย หลิมวิรัตน์	1,000.00
คุณสุริพร เจริญนิช	1,000.00
คุณอริศกิตติ เปี่ยมกุลวนิช	1,000.00
คุณอรรณูญา ไพศาลศิลป์	1,000.00
คุณอริยา พิทักษ์ไชยวงศ์	7,000.00
คุณอัฐพร เศวตพิกุล	200.00
คุณอารยา เต้ไพบูลย์ศักดิ์	100.00
คุณไอฟาร เปี่ยมกุลวนิช	1,000.00
Mr.Maxime Carpentier	1,000.00
ไม่ประสงค์ออกนาม	88,605.00

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น
553,760.10 บาท

ผู้บริจาคในนามนิติบุคคล

	(บาท)
มูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์	5,020,000.00
สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	10,527,340.00
มูลนิธิฮอนด้าประเทศไทย	10,211,000.00
มูลนิธิเอสซีจี	5,555,000.00
บริษัทไทยโพลีเอททีลีน จำกัด	2,490,900.00
THE COCA-COLA FOUNDATION *	10,552,867.45
The Coca-Cola Foundation Thailand	5,500,000.00
มูลนิธิ ดร.เทียม โชควัฒนา	3,325,999.00
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1,010,000.00
บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)	1,010,000.00
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	1,000,000.00
บริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทย เทรตติ้ง จำกัด สำนักงานใหญ่	500,000.00
บริษัท ห้างเซ็นทรัล ดีพาร์ทเม้นท์สโตร จำกัด (สาขาเซ็นทรัล) สาขาที่ 00016	500,000.00
บริษัท โรบินสัน จำกัด (มหาชน)	300,000.00
บริษัท ไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด (สำนักงานใหญ่)	300,000.00
บริษัท คูลินเซีย จำกัด	100,000.00
บริษัท อมอร์แปซิฟิก (ไทยแลนด์) จำกัด สำนักงานใหญ่	300,000.00
บริษัท บางกอกแปซิฟิคสตีล จำกัด	100,000.00
กรมการขนส่งทางบก	3,000.00
กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ	3,000.00
กรมทางหลวงชนบท	1,500.00
กรมธนารักษ์	3,000.00
กรมบังคับคดี	1,000.00

* รวมเงินบริจาคเพื่อการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 3,269,009.50 บาท

	(บาท)
กรมประชาสัมพันธ์	3,000.00
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน	1,000.00
กรมส่งเสริมสหกรณ์	3,000.00
กรมสอบสวนคดีพิเศษ	2,000.00
กระทรวงยุติธรรม	2,000.00
กองทัพบก	10,000.00
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	3,000.00
กองทุนสวัสดิการสำนักงานศาลปกครอง	2,000.00
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	5,000.00
การเคหะแห่งชาติ	3,000.00
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	3,000.00
การทำเรือแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่)	10,000.00
การประปานครหลวง	10,000.00
การไฟฟ้านครหลวง	10,000.00
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่	10,000.00
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่	10,000.00
การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่)	3,000.00
การรถไฟแห่งประเทศไทย	3,000.00
คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	3,000.00
คณะผู้ปกครอง ครู และ นักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ระดับ ม.2	10,000.00
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ม.มหิดล	1,000.00
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	10,000.00
ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่	2,000.00
ธนาคารธนชาต จก (มหาชน)	5,000.00
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (สำนักงานใหญ่ บางเขน)	10,000.00
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	10,000.00
ธนาคารออมสิน จำกัด	10,000.00
ธนาคารออมสิน สาขาห้วยขวาง	1,000.00
ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สำนักงานใหญ่	10,000.00
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาอโศก	2,000.00
บมจ.ธนาคารกสิกรไทย	2,500.00
บริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด (สำนักงานใหญ่)	10,000.00
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	10,000.00
บริษัท กอล์ฟ ทุ โกลบอล จำกัด	2,000.00
บริษัท กันตนา กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	10,000.00
บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่	3,000.00
บริษัท ข้าว ซี.พี. จำกัด (สำนักงานใหญ่)	2,000.00

(บาท)

บริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (สำนักงานใหญ่)	100,000.00
บริษัท คิธ แอนด์ คิน คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ คอนซัลแตนท์ จำกัด	3,000.00
บริษัท เคทีวี บรอดแคสต์ติ้ง จำกัด (สำนักงานใหญ่)	2,000.00
บริษัท จีไอเอส จำกัด (สำนักงานใหญ่)	54,331.00
บริษัท เจ เอส แอล โกลบอล มีเดีย จำกัด	5,000.00
บริษัท ชาญอิสสระ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่	3,000.00
บริษัท ชินเน็ค (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่	3,000.00
บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่	10,000.00
บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน) (สำนักงานใหญ่)	10,000.00
บริษัท เซ็นส์ เอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด (สำนักงานใหญ่)	10,000.00
บริษัท ดองบู ไทย สติล จำกัด	30,000.00
บริษัท ดับบลิวพีพี (ประเทศไทย) จำกัด - กรู๊ปเอ็ม	10,000.00
บริษัท ดี โอโรคยา คลินิกการแพทย์แผนไทย จำกัด	63,000.00
บริษัท ดี.ดอคคิวเมนทารี จำกัด	8,000.00
บริษัท ไดมเท (สยาม) จำกัด มหาชน	30,000.00
บริษัท ได-อีจี คิคาถู (ประเทศไทย) จำกัด สำนักงานใหญ่	10,000.00
บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด	3,000.00
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (สาขาสถาบันใหญ่)	10,000.00
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่	5,000.00
บริษัท ทีเคไอเพอร์เพกซอล จำกัด (สำนักงานใหญ่)	30,000.00
บริษัท ทีวี ไดเร็ค จำกัด (มหาชน)	5,000.00
บริษัท ทีวี ันเดอร์ จำกัด มหาชน (สำนักงานใหญ่)	10,000.00
บริษัท ทีวีบุรพา จำกัด (สำนักงานใหญ่)	10,000.00
บริษัท ไทม์ บรอดคาสท์ จำกัด (สำนักงานใหญ่)	3,000.00
บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) สาขาที่1	50,000.00
บริษัท ไทยแอร์เอเชีย จำกัด	20,000.00
บริษัท ไทร์เนอร์รี่ อินสทริวเม้นท์ จำกัด (สำนักงานใหญ่)	10,000.00
บริษัท นอร์ธ สตาร์ อีคิวิเมนต์ จำกัด	3,000.00
บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด	30,000.00
บริษัท นีโอ แอสซัวร์นซ์ โบรคเกอร์ จำกัด	10,000.00
บริษัท เนกซ์ สเตจ จำกัด (สำนักงานใหญ่)	8,888.00
บริษัท บริดจ์ คอนซัลติ้ง จำกัด	10,000.00
บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	20,000.00
บริษัท บางกอกแดนซ์ จำกัด	5,000.00
บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด สำนักงานใหญ่	50,000.00
บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (สำนักงานใหญ่)	20,000.00
บริษัท บิวตี้ คอมมูนิตี้ จำกัด (มหาชน)	30,000.00

	(บาท)
บริษัท เบสท์ วิชั่น จำกัด	5,000.00
บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน)	10,000.00
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่	10,000.00
บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่	10,000.00
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (สำนักงานใหญ่)	2,000.00
บริษัท พาโนรามา เวิลด์ไวด์ จำกัด (สำนักงานใหญ่)	3,270.00
บริษัท เพาเวอร์บาย จำกัด (สำนักงานใหญ่)	30,000.00
บริษัท แพลนเน็ต คอมมิวนิเคชั่น เอเชีย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่	5,000.00
บริษัท โพลีพลัส เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด (สำนักงานใหญ่)	50,000.00
บริษัท มาสเตอร์ แอด จำกัด (มหาชน)	2,000.00
บริษัท มิโดริ มาร์เก็ตติ้ง (ไทยแลนด์) จำกัด สำนักงานใหญ่	5,000.00
บริษัท มีเดีย แอสโซซิเอตเต็ด จำกัด สำนักงานใหญ่	3,000.00
บริษัท มีเดียอินเทลลิเจนซ์ จำกัด	10,000.00
บริษัท เมเจอร์ แอ็ดเวอร์ไทซิง จำกัด	5,000.00
บริษัท เมเจอร์สตาร์ จำกัด	3,000.00
บริษัท เมย์ เอเจนซี จำกัด (สำนักงานใหญ่)	30,000.00
บริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	30,000.00
บริษัท ไมโน เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	10,000.00
บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด สำนักงานใหญ่	2,000.00
บริษัท รีเจนซีบรันดิไทย จำกัด	20,000.00
บริษัท รีเทล บิซิเนส โซลูชันส์ จำกัด	30,000.00
บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเฮง จำกัด	30,000.00
บริษัท วอยซ์ทีวี จำกัด (สำนักงานใหญ่)	2,000.00
บริษัท วิซาร์ด โซลูชัน จำกัด	10,000.00
บริษัท วิสาหกิจการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	3,000.00
บริษัท วินเซลล์ รีเซิร์ช จำกัด	10,000.00
บริษัท วิริยะประกันภัย จำกัด (มหาชน)	30,000.00
บริษัท เวิร์ล สपोर्ट กรุ๊ป จำกัด	10,000.00
บริษัท เวิลด์สตาร์ เน็ตเวิร์ค จำกัด	3,999.00
บริษัท สดรองบราเดอร์ส 1961 จำกัด	10,000.00
บริษัท สตาร์ รีซเซอร์ส กรุ๊ป จำกัด	3,000.00
บริษัท สตาร์ ไอ แอม จำกัด	30,000.00
บริษัท สปริงนิวส์ เทเลวิชั่น จำกัด	5,000.00
บริษัท สยามพาร์คบางกอก จำกัด	5,000.00
บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด (มหาชน)	30,000.00
บริษัท สำนักกฎหมายธีรคุปต์ จำกัด	5,000.00
บริษัท สื่อสากล จำกัด	5,000.00

(บาท)

บริษัท สุขุมวิทซีทีมอลล์ จำกัด สำนักงานใหญ่	30,000.00
บริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุนไทยพาณิชย์ จำกัด (สำนักงานใหญ่)	10,000.00
บริษัท ออฟติมัม มีเดีย ไดรคชั่น (ประเทศไทย) จำกัด (สำนักงานใหญ่)	3,000.00
บริษัท ออลล่า มหาชน จำกัด	30,000.00
บริษัท อะแฮพเพนเนอร์ จำกัด	10,000.00
บริษัท อินเทลชั่น จำกัด	25,000.00
บริษัท เอชพีเอ็ม อินโนมีเดีย จำกัด	1,000.00
บริษัท เอฟพี จำกัด	5,000.00
บริษัท เอ็ม.ไอ.ที.ไอ.จำกัด	300.00
บริษัท เอ็มเอ็มพี คอร์ปอเรชั่น จำกัด	1,500.00
บริษัท เอสวีเอส โปรดักชั่นส์ จำกัด	3,000.00
บริษัท แอดวานซ์ คิว จำกัด	2,000.00
บริษัท โอเรียนทัล ซีเอเอ็มจี (เอเชีย) ทีวี เน็ตเวิร์ค จำกัด	10,000.00
บริษัท โอสดสภา จำกัด (สำนักงานใหญ่)	30,000.00
บริษัท ไอโซวอลล์ เอ็นจิเนียริง (ไทยแลนด์) จำกัด	30,000.00
บริษัท ไอพีจี แอดเวอไทซิง (ประเทศไทย) จำกัด สาขา ไอพีจี มีเดียแบรนด์ส	10,000.00
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	5,000.00
บริษัท ฮอนด้า ออโตโมบิล (ประเทศไทย) จำกัด	10,000.00
ผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์	5,000.00
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตกล้วยน้ำไท)	1,500.00
มหาวิทยาลัยมหิดล	1,000.00
มูลนิธิธรรมาภรณ์เพื่อการไม่สูบบุหรี่	1,000.00
มูลนิธิสงเคราะห์ครอบครัวทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	5,000.00
ร้านบุตต้าวิช ชุดปฏิบัติธรรม	1,500.00
โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง (สำนักงานใหญ่)	3,000.00
โรงเรียน มาแตร์เดอีวิทยาลัย	23,499.00
สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก	10,000.00
สภาอากาศไทย	1,200.00
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่	5,000.00
สมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย	2,000.00
สมาคมสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	5,000.00
สำนักงาน กสทช. สำนักงานใหญ่	3,000.00
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ	2,000.00
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	1,200.00
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	5,000.00
สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	5,000.00
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	10,000.00

	(บาท)
สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน	5,000.00
สำนักงานประกันสังคม	3,000.00
สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	3,000.00
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน	2,000.00
สำนักงานเลขาธิการกองทัพอากาศ กองบัญชาการกองทัพอากาศ พระราชวังเดิม	1,500.00
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล	3,000.00
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)	2,000.00
สำนักงานอัยการสูงสุด	3,000.00
สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	3,000.00
ห้างหุ้นส่วนจำกัด คลีน เอ็นเตอร์ไพรส์	1,000.00
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.เค.เค.ฟู้ด	3,000.00
องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย	2,000.00
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (สำนักงานใหญ่)	2,000.00
องค์การเภสัชกรรม	2,000.00
องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก	3,000.00
Carat Thailand	5,000.00
JVCKENWOOD (THAILAND) Co.,Ltd.	30,000.00
Powell Computer Manufacturing Co., Ltd.	5,000.00
Prakit Holdings Public Company Limited	30,000.00

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น
60,097,793.45 บาท

สรุปข่าวเด่น (หนังสือพิมพ์)

สมาคมอบจ.ตัวช่างเขียนแผนที่น้ำ สืบสานพระราชดำริ 'รัชกาลที่ 9' ให้แนวทางป้องกันท่วม - ภัยแล้ง

นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์

นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์ เลขาธิการสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) แห่งประเทศไทยเปิดเผยว่า หลังจากประชาชนในจังหวัดภาคใต้ ประสบอุทกภัยต่อเนื่อง ได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก ขณะที่ อบจ. มีภารกิจรับผิดชอบทั้งจังหวัด ดังนั้นการจัดการน้ำโดยภาพรวมต้องพัฒนาศักยภาพ ของบุคลากรให้มีคุณภาพ เพื่อแก้ปัญหาระยะยาว และเพื่อสืบสานตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในการต่อ จักรขจรแผนที่พระราชทานแก้ปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้งให้กับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน สมาคม อบจ. จึงกำหนดจัดโครงการฝึกอบรมการเขียนแผนที่น้ำ ระหว่างวันที่ 16-19 มกราคม ที่ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น 3 สมาคม อบจ.แห่งประเทศไทย

"ในการอบรมจะเสริมองค์ความรู้และแนวทางการปฏิบัติให้บุคลากรฝ่ายช่างจาก อบจ.ทั่วประเทศ 200 คน เพื่อนำระบบภูมิสารสนเทศนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดแผนงานที่ชัดเจน สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำหนดแนวทางการใช้งบประมาณ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศและภัยธรรมชาติ" นายบุญสิงห์กล่าวและว่า

ที่ผ่านมา สมาคม อบจ.แห่งประเทศไทย ได้ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตรซึ่งเป็นองค์กรมหาชน สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อบริหารจัดการน้ำโดยท้องถิ่น อย่างยั่งยืน จากนั้นได้ร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรมจะต้องจัดทำแผนแม่บท ในการจัดการน้ำระดับจังหวัด เพื่อนำไปเชื่อมโยงกับแผนที่น้ำระดับประเทศ รวมทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อเสริมสร้างการผลิตด้านการเกษตร การอุปโภคบริโภค

บริษัท ฮอนด้า ออโตโมบิล (ประเทศไทย) จำกัด หนึ่งในสมาชิกของกองทุนฮอนด้าเคียงข้างไทย นำอาสาสมัครพนักงานในกลุ่มบริษัท ฮอนด้า ผู้จำหน่ายรถยนต์และจักรยานยนต์ ฮอนด้ากองทัพอากาศที่ 3 และนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพปัว จ.น่าน รวมถึงชุมชนบ้านดงผาปูน และ บ้านนาบงกว่า 300 คน ร่วมกิจกรรมในโครงการ “พัฒนาแหล่งน้ำตามแนวพระราชดำริพื้นที่ลุ่มแม่น้ำน่าน” ณ พื้นที่ชุมชนบ้านดงผาปูนและบ้านนาบง ตำบลบ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน

จากการสำรวจพื้นที่ของมูลนิธิอุทกพัฒน์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) รวมทั้งชุมชนบ้านดงผาปูน ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นแบบในการแก้ปัญหาพื้นที่เขา

หัวโล้นและการปลูกพืชไร่จนภูเขาพบว่าพื้นที่เขาส่วนใหญ่มีสภาพเป็นเขาหัวโล้น เนื่องจากชาวบ้านยังคงทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยว และอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ไม่มีระบบน้ำสำหรับปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดการพื้นที่ป่าต้นน้ำด้วยการพัฒนาระบบน้ำเพิ่มความชุ่มชื้นให้ดินด้วยฝายชะลอความชุ่มชื้น ปรับปรุงดิน ปลูกไม้ กล้วยป่า และพืชเสริม

ดังนั้นกองทุนฮอนด้าฯ ได้สนับสนุนด้วยริเริ่มโครงการ “พัฒนาแหล่งน้ำตามแนวพระราชดำริพื้นที่ลุ่มแม่น้ำน่าน” ซึ่งมีระยะการดำเนินงาน 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2560-พ.ศ. 2562 ช่วยทั้งงบประมาณเป็นจำนวน 12 ล้านบาท พร้อมทั้งจัดกิจกรรมฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำของชุมชนบ้านดงผาปูน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการ

ดำเนินงานในระยะที่ 1 (พ.ศ. 2560) โดยการสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้นในบริเวณลำห้วย 5 ฝายและการปลูกพืชใช้น้ำบริเวณร่องน้ำ เช่น กล้วยป่า กล้วยน้ำว่า และตาวเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ให้สามารถอุ้มน้ำได้ดีขึ้น พร้อมทั้งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วยการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้สามารถพัฒนาและบริหารจัดการน้ำได้ด้วยตนเอง และขยายผลความสำเร็จสู่พื้นที่ใกล้เคียงโดยคาดว่าจะภายในปี พ.ศ. 2562 จะสามารถฟื้นฟูพื้นที่ที่ประสบปัญหาเขาหัวโล้นกว่า 3,000 ไร่ให้กลับเป็นป่าต้นน้ำได้เหมือนดังเดิม ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาภัยแล้ง ป้องกันดินถล่มส่งผลให้ประชากร 272 ครัวเรือนมีน้ำอุปโภค-บริโภคและทำการ

เกษตรตลอดทั้งปี

เมื่อได้พื้นที่ป่าต้นน้ำกลับคืนแล้ว ทางมูลนิธิอุทกพัฒน์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) ก็จะมุ่งเน้นให้ในพื้นที่มีการปรับปรุงพื้นที่การเกษตรทั้งแนวราบและแนวสูง ปรับเปลี่ยนวิธีการปลูกพืชใหม่เป็นแบบ “ป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง” และเกษตรผสมผสานเพื่อให้มีผลผลิตตลอดทั้งปีช่วยเพิ่มปริมาณน้ำสำรองสำหรับอุปโภค-บริโภคและการเกษตรได้อย่างพอเพียงในฤดูน้ำแล้ง เป็นตัวอย่างของความสำเร็จของการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริเกิดเป็นเครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนและขยายผลความสำเร็จสู่ชุมชนอื่นต่อไป.

สมฤกษ์ ธีรสัมฤทธิ์

หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ วันอาทิตย์ 12 กุมภาพันธ์ 2560

ชู‘แพร’ ต้นแบบบริหารจัดการร่วมกับท้องถิ่น

สรุปพิเศษ

- ๑ กิตติพงษ์ ทุนเพิ่ม
- ๑ ทีมข่าวภูมิภาค

ดร.รอยบุญ รัตมิตะ รองผู้อำนวยการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร หรือ สสนก. นำคณะไปศึกษาดูงานตัวอย่างความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำด้วยการใช้ข้อมูลด้านน้ำ ที่ศูนย์บริหารจัดการน้ำ จ.แพร่ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ต่างๆ ได้เรียนรู้การประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาจัดทำข้อมูลแผนที่น้ำ ผังน้ำ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ ให้สามารถนำไปถ่ายทอด ขยายแนวคิด แนวปฏิบัติ ขยายผลให้ท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาด้านน้ำและเพิ่มความมั่นคงทางด้านน้ำต่อไป

นายอนุวัธ วงศ์วรรณ นายก อบจ.แพร่ ในฐานะนายกสมาคม อบจ.แห่งประเทศไทย กล่าวว่า การจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการน้ำ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำ ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติภัยพิบัติแล้ง ใช้วางแผนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ และจัดสรรงบประมาณพัฒนาแหล่งน้ำ รวม

ถึงติดตามความก้าวหน้าโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

“โดยสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (สสนก.) มีหน้าที่จัดทำและเชื่อมโยงระบบข้อมูลสถานการณ์น้ำผ่านคลังข้อมูลน้ำและภูมิอากาศแห่งชาติ (NHC) รวมทั้งให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ การบริหารจัดการน้ำแก่ อบจ.เพื่อใช้บริหารจัดการข้อมูลและนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดตัดสินใจและสั่งการบริหารจัดการน้ำ ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ ซึ่งศูนย์บริหารจัดการน้ำ จ.แพร่ เป็นแห่งแรกที่ตั้งขึ้นและมีระบบบริหารจัดการร่วมกับท้องถิ่น”

นายก อบจ.แพร่ เล่าต่อว่า ภายหลังจากศึกษาดูงานการดำเนินงานของศูนย์บริหารจัดการน้ำ จ.แพร่ แล้ว สสนก. และคณะ ได้ลงพื้นที่ไปเยี่ยมชมการดำเนินงานปรับปรุงพื้นที่อ่างเก็บน้ำแม่จั่ว ที่ อ.เด่นชัย โดยความร่วมมือระหว่างมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กองทัพบก อบจ.แพร่ และภาคประชาชน มีนายยังยุทธ บุญแวง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แม่จั่ว ในฐานะประธานกรรมการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำแม่จั่ว เล่าถึงความ เป็นมา

การดำเนินงานบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำแม่จั่ว ซึ่งเป็นตัวอย่งความสำเร็จของระบบบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กที่สามารถฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ดักตะกอนก่อนไหลลงอ่างเก็บน้ำ และจัดการระบบกระจายน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตรได้อย่างทั่วถึง

รำลึก "พ่อหลวง ร.๙"

ทรงนำมุเซอห้วยปลาหลด ทิ้งไร่นาปลูกป่า-ปลูกกาแฟ

ตาก - ถอดบทเรียน 43 ปี “ชาวละพูน-มุเซอคำ ห้วยปลาหลด” จากดินกาแฟพระราชทาน “พ่อหลวง ร.๙” สู่แรงบันดาลใจทิ้งไร่นา-เปลี่ยนไร่เลื่อนลอย และเขาหัวโล้นหมื่นไร่ กลายเป็นป่าดงดิบ สร้างอาชีพชุมชน ปีละกว่า 14 ล้านบาท กองทัพอากาศเตรียมใช้เป็นโมเดลต้นแบบ พื้นที่ “บ่อเกลือ เมืองน่าน-เชียงใหม่” ต่อ

กว่า 60 ปีมาแล้ว ที่ชาวมุเซอคำ ได้ย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากปลูก-ค้าฝิ่น และทำไร่เลื่อนลอยที่บ้านห้วยปลาหลด อ.แม่สอด จ.ตาก จนที่ดินสูญเสียความสมบูรณ์ ฝิ่นป่าร่วม 2 หมื่นไร่ กลายเป็นป่าเสื่อมโทรม เหลือเพียงภูเขาหัวโล้น แหล่งน้ำแห้งเหือด แต่ทุกวันนี้ “ห้วยปลาหลด” กลายเป็นหมู่บ้านรักษารัฐ ป่ากินจากฝิ่นป่า สร้างรายได้รวมทั้งหมู่บ้าน กว่า 14 ล้านบาท/ปี ได้อย่างน่าทึ่ง

นายจักรพงษ์ มงคลศิริ ผู้ใหญ่บ้านห้วยปลาหลด ต.ด่านแม่ละเมา อ.แม่สอด จ.ตาก กล่าวอย่างซาบซึ้งว่า วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2517 คือ จุดเปลี่ยนสำคัญของบ้านห้วยปลาหลด เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรชุมชนบ้านห้วยปลาหลด

ครั้งนั้น พระองค์ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้ปลูกพืชที่ทำรายได้ทดแทนฝิ่น พร้อมกับตั้งตลาดมุเซอ เพื่อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน เป็นแรงบันดาลใจให้ชาวบ้าน ทุกคนหันมาปลูกกาแฟผสมในพื้นที่ป่า นำไปสู่การดูแลรักษาป่า ประกอบอาชีพวนเกษตร ปลูกพืชผักแบบผสมผสาน เลิกการปลูกฝิ่น

โดยชาวบ้านได้อนุรักษ์ต้นไม้เดิมที่ยังคงอยู่ และปลูกป่าทดแทน จนปัจจุบันมีฝิ่นป่าหนาแน่น กลายเป็นป่าดิบชื้นขนาดใหญ่กว่า 20,000 ไร่ เป็นป่าต้นน้ำ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิดที่หายากมาอยู่ที่นี่ พร้อมกับร่วมกันบริหารจัดการฝิ่นที่บ้านห้วยปลาหลด เป็นสัดเป็นส่วน จนสามารถเก็บผลผลิตจากป่าตามฤดูกาลนำไปขายสร้างรายได้ให้ครอบครัวอย่างยั่งยืน

พล.ต.ผดุง ยิ่งไพบูลย์สุข รองแม่ทัพภาคที่ 3 เปิดเผยว่า มูลนิธิทุกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตรของกรมทหารรวมทั้งจังหวัดตาก และกรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้ร่วมกันถอดบทเรียน ของชาวมุเซอคำห้วยปลาหลด ที่ยึดแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาตลอด 43 ปี

รองแม่ทัพภาคที่ 3 เปิดเผยอีกว่า จากอดีต ฝิ่นป่าห้วยปลาหลด เป็นเพียงภูเขาหัวโล้น แห้งแล้ง และเสื่อมโทรม ลำน้ำแห้งขอด แต่เมื่อชุมชนหันมาตระหนัก

ถึงความสำคัญของป่าไม้ จัดการและฟื้นฟูทรัพยากรดิน น้ำป่าด้วยภูมิปัญญา มีจิตสำนึกอนุรักษ์ป่า

ชมปัจจุบันป่าชุมชนบ้านห้วยปลาทูสด ขนาด 14,000 ไร่ เป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในจังหวัดตาก กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมูเซอดำอย่างแท้จริง ภายใต้แนวคิดคนอยู่กับป่า เมื่อมีป่าก็มีน้ำ ยิ่งช่วยส่งเสริมให้ป่าอุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำอย่างยั่งยืน

โดยชุมชนมีแนวคิดการบริหารจัดการป่าและน้ำ ด้วยการแบ่งขอบเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่า ได้แก่ ป่าชุมชน และป่าอนุรักษ์, การเพาะพันธุ์กล้าไม้ ปลูกป่าเสริม ทุกปีร่วมกับอุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช, การกำหนดระยะเวลาเก็บผลผลิตในพื้นที่ป่า เพื่อเว้นระยะเวลาให้ป่าฟื้นตัวเอง, การบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ คือ ต้นน้ำ มีการสร้างฝายชะลอ

และเก็บกักน้ำ, กลางน้ำ จะเป็นน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการกระจายน้ำเพื่อการเกษตร ส่วนปลายน้ำ เป็นน้ำเพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้าขนาดเล็กเพื่อใช้ในหมู่บ้าน

“เรื่องลำห้วยตามสันเขา ที่เคยล้นรอบปลูกฝิ่น ปัจจุบันเป็นแปลงผัก วนเกษตรปลอดสารพิษ หลากหลาย ชนิด เช่น กาแฟอาราบิก้า มะเขือเทศ พริกแม้ว (ชาโยเต้) หรือมะระหวาน ฯลฯ ซึ่งให้ผลผลิตตลอดปี สามารถเก็บขายและเป็นรายได้หลักให้กับชาวชุมชนบ้านห้วยปลาทูสด”

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของชุมชน ได้แก่ กาแฟอาราบิก้า หน่อไม้ มะขามป้อม และพริกแม้ว (ชาโยเต้) อีโวกา โด มีตลาดสินค้าเกษตรชุมชน หรือตลาดชุมชน เป็นแหล่งรองรับผลผลิตทางการเกษตร ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง สร้างรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 20,000-35,000 บาทต่อเดือน เกิดรายได้หมุนเวียนในชุมชนไม่ต่ำกว่า 1,200,000 บาทต่อเดือน หรือไม่ต่ำกว่า 14,400,000 บาทต่อปี เป็นชุมชนต้นแบบของประเทศที่ท่องเที่ยวแบบส่งเสริมให้ชุมชนคนกับป่าอยู่ร่วมกัน สร้างอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืน

“ทางกองทัพบกจะนำบทเรียนจากชุมชนมูเซอดำห้วยปลาทูสด ไปปรับใช้กับพื้นที่บ่อเกลือ จังหวัดน่าน และที่เชียงใหม่อีกด้วย”

นางสาวชมลวรรณ เจริญวงศ์พิสิฐ ผอ.ททท. สำนักงานตาก กล่าวว่า ขณะนี้ด้วยระยะทาง 453 กิโลเมตร จากกรุงเทพมหานคร เราสามารถทิ้งความเหนื่อยล้ากับการดำเนินชีวิต เก็บเสื้อผ้าใส่กระเป๋า เดินทางมายังบ้านห้วยปลาทูสด ที่ชาวบ้านพร้อมเปิดครัวให้ผู้มาเยือนเลือกเก็บผัก ผลไม้ ปลอดสารพิษ มาประกอบอาหารกินในแต่ละมือแล้ว

ทั้งเรื่องงานที่ค้างคาในสมอง มาลองสูดโอโซน มองดูพระอาทิตย์ขึ้นหักทลายขอบฟ้า หรือจะปีนยอดไม้ ร่ำลาแสงตะวัน ที่ลับหายไปกับทิวเขาดนธงชัย พังเสียงนกป่า ร้องทักทายประดุจหนึ่งเสียงดนตรีจากธรรมชาติ ที่ขับกล่อม ยามที่เราสวมบทเป็นชาวสวนผักที่รักธรรมชาติ สร้างผลผลิตจากมือของเราเอง หากเหนื่อยและร้อน ก็เดินไปเล่นน้ำตกจะดีเท่าไร ที่เป็นธารน้ำใสๆ ไหลลัดเลาะโขดหิน แทรกผ่านผืนป่าที่คนและสัตว์ป่าแบ่งปันใช้ร่วมกัน เช่นเดียวกับสะพานหินธรรมชาติ ความอัศจรรย์ของชุมชนเขา ที่สร้างสรรค์ศิลปะชุกชอนไว้ในอ้อมกอดของผืนป่าได้”

ผู้อำนวยการ ททท.สำนักงานตาก กล่าวอีกว่า การมาเยือน “บ้านห้วยปลาทูสด” นอกจากจะได้ท่องเที่ยวชม

วิถีชีวิตของชาวละหู่หรือชาวมูเซอดำ ที่น้อมนำกระแสพระราชดำริส ในหลวงรัชกาลที่ ๙ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ผสมผสานเข้ากับรากวัฒนธรรมชนเผ่า จนสามารถสร้างฝืนป่า สร้างอาชีพ ให้กับชุมชนมากกว่า 43 ปีแล้ว

ผู้มาเยือน ยังได้เรียนรู้วัฒนธรรมอันอ่อนโยนของชาวมูเซอดำ ที่เรียกตนเองว่า “ละหู่” เป็นมูเซอดั้งเดิมที่อพยพมาจากทางตะวันออกเฉียงเหนือของเมียนมา และญวนนาน ซึ่งยังคงยึดวิถีชีวิตเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพ ความอยู่รอดของชาวละหู่ทุกคน ขึ้นอยู่กับธรรมชาติอย่างกลมกลืน ไม่ว่าจะเป็นดิน ความพอดีของน้ำจากท้องฟ้า

วัฒนธรรมของชาวละหู่ ผู้คน อยู่เป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติ ได้สะท้อนออกมาในรูปแบบวรรณกรรมปากเปล่า จากรุ่นสู่รุ่นว่า “กระดูกของเราเป็นก้อนหิน เนื้อหนังของเราเป็นดิน สายเลือดเป็นสายน้ำ ลมหายใจเป็นอากาศ และความอบอุ่นภายในกายเป็นแสงแดด” ดินเป็นตัวแทนธรรมชาติที่มีความผูกพันที่ใกล้ชิดมนุษย์

“วันนี้ ชาวละหู่ปลาทูสด พร้อมมอบรอยยิ้ม และความสุข ให้กับนักท่องเที่ยว ทุกคนที่มาเยือนอย่างอบอุ่น และสุดประทับใจแล้ว” นางสาวชมลวรรณ กล่าว.

ยูนิลีเวอร์ ผนึกมูลนิธิอุทกพัฒน์ที่ชุมชนกุดชาติม แก้ไขปัญหาหน้าผาดเพื่อการอุปโภคบริโภค

กลุ่มบริษัท ยูนิลีเวอร์ ประเทศไทย ตอกย้ำพันธกิจในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทยให้ดีขึ้น ร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จัดกิจกรรม “น้ำคือชีวิต แค่เปลี่ยนความคิด ชีวิตพอเพียง” มุ่งแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภคของชุมชนกุดชาติม จังหวัดสุรินทร์

ภายใต้ความร่วมมือระหว่างผลิตภัณฑ์ คอมฟอร์ท น้ำเดียว และมูลนิธิอุทกพัฒน์ในครั้งนี้ได้ทำการติดตั้งระบบกรองน้ำเพื่อการบริโภค พร้อมก่อสร้างอาคารผลิตน้ำเพื่อการบริโภค และจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยในพื้นที่กุดชาติมซึ่งประกอบด้วย ชุมชนนาสว่าง ชุมชนกุดชาติม บ้านศาลา หมู่ที่ 9 บ้านลำเพ็ญหมู่ที่ 1 รวมทั้งหมด 497 ครัวเรือน 2,376 คน มีน้ำสะอาดใช้ต่อไป

ที่สำคัญกิจกรรมจะปลูกจิตสำนึกที่ดีให้คนไทยตระหนักถึงทรัพยากรน้ำในการอุปโภคและบริโภค และรณรงค์ให้คนไทยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เริ่มต้นด้วยการจัดกิจกรรมลงพื้นที่พัฒนาระบบน้ำเพื่อการบริโภคของชุมชนกุดชาติม โดยมีอาสาสมัครชุมชนร่วมกว่า 200 คน

สาโรจน์ อินทพันธุ์ ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายสื่อสารองค์กรและความยั่งยืน บริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทย เทรดดิ้ง กล่าวว่า “ตามแผนการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนของยูนิลีเวอร์ (Unilever Sustainable Living Plan) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้คนไทยอย่างยั่งยืน ตลอดจนกระตุ้นจิตสำนึกที่ดีให้คนไทยตระหนักถึงความสำคัญของน้ำในการดำรงชีวิต และรู้จักการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ผลิตภัณฑ์ คอมฟอร์ท น้ำเดียว จึงได้ริเริ่มกิจกรรม “น้ำคือชีวิต แค่เปลี่ยนความคิด ชีวิตพอเพียง” ขึ้น เพื่อพัฒนาระบบน้ำเพื่อการบริโภคในพื้นที่ชุมชนกุดชาติม จ.สุรินทร์ ด้วยการจัดการกรองน้ำดื่มจากแหล่งน้ำดิบในชุมชนที่มีปริมาณค่อนข้างสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคราว 6,000 ลิตรต่อวัน เพื่อให้ชุมชนมีน้ำดื่มอย่างพอเพียง และลดรายจ่ายของคนในชุมชน พร้อมร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ให้คนในชุมชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรน้ำอย่างรู้คุณค่า”

อ่านต่อหน้า 7

ยูนิลีเวอร์

กิจกรรมรณรงค์รักษาทรัพยากรน้ำ

ทั้งนี้ ผลสำรวจจากยูนิลีเวอร์พบว่า การซักผ้าเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการใช้น้ำอย่างสิ้นเปลือง เนื่องจากต้องใช้ปริมาณน้ำจำนวนมากหลายถังเพื่อล้างฟองออกจากเสื้อผ้า ซึ่งก่อให้เกิดการสูญเสียน้ำสะอาดที่ควรนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งผลิตภัณฑ์คอมฟอร์ท น้ำเดียว ช่วยลดปริมาณการใช้น้ำในการซักผ้าได้ถึงสูงสุดถึง 75% หรือสูงสุดถึงประมาณ 30 ลิตร ด้วยการล้างฟองออกได้หมดเพียงน้ำเดียวต่อ

กิจกรรมปรับปรุงอาคารกรองน้ำดื่ม

ดร.รอยล จิตรดอน กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

การซักผ้าด้วยมือในแต่ละครั้ง โดยในปีที่ผ่านมา คอมฟอร์ท น้ำเดียว ได้ช่วยคนไทยลดปริมาณน้ำที่ใช้ในการซักผ้า เพราะสามารถล้างฟองออกได้หมดในการล้างเพียงน้ำเดียว จึงช่วยลดปริมาณการใช้น้ำได้ถึง 15,000 ล้านลิตร หรือเทียบเท่ากับน้ำดื่มขนาด 1.5 ลิตรถึง 10,000 ล้านขวด

สิงห์ทอง เงินคำ คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคชาติ

ด้าน ดร.รอยล จิตรดอน กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กล่าวว่า "พื้นที่ชุมชนกุดชาติม จ.สุรินทร์ ถือเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน และอยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งทำให้ประสบกับทั้งปัญหาน้ำแล้ง น้ำหลาก และน้ำท่วมมาเป็นเวลานาน โดยทางมูลนิธิฯ และสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) ได้เข้ามาให้คำปรึกษา สนับสนุนให้ชุมชนดำเนินงานบริหารจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เช่น การฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ การกระจายน้ำและคลองส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่เกษตร การจัดทำระบบคลองส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่เกษตร และการปรับปรุงระบบนิเวศแหล่งน้ำ แต่ชุมชนยังคงประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยในปีนี้ทางมูลนิธิฯ มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการเพื่อสังคมของผลิตภัณฑ์ คอมฟอร์ท น้ำเดียว ที่ได้เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนด้านการพัฒนาแหล่งน้ำชุมชนและรับน้ำสะอาด เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของความร่วมมือที่ดีระหว่างหน่วยงานและชุมชนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรน้ำที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต”

ขณะที่ **สิงห์ทอง เงินคำ** คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนกุดขาคิม กล่าวถึงกิจกรรม “น้ำคือชีวิต แค่เปลี่ยนความคิด ชีวิตพอเพียง” โดยผลิตภัณฑ์คอมฟอร์ท น้ำเดียว ว่า “ชุมชนกุดขาคิมยังคงขาดแคลนน้ำดื่มที่ชุมชนยังคงต้องซื้อดื่ม ส่วนน้ำฝนก็ไม่สะอาดเพียงพอเหมือนสมัยก่อน ดังนั้นทางยูนิลีเวอร์เข้ามาช่วยพัฒนาแหล่งน้ำจืดของชุมชน ด้วยการจัดตั้งระบบกรองน้ำดื่มให้ชุมชนมีน้ำสะอาดสำหรับการบริโภค จึงช่วยลดรายจ่ายของชุมชนอย่างมาก ยังได้จัดกิจกรรมให้ความรู้

เรื่องการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างรู้คุณค่า อย่างการใช้น้ำจากการซักผ้ามาใช้รดน้ำต้นไม้ ซึ่งถือเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้ชุมชนรู้จักการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน โดยในอนาคตทางชุมชนมีแผนที่จะพัฒนาระบบการกระจายน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคและบริโภคให้เข้าถึงผู้คนในชุมชนอย่างทั่วถึงต่อไป”

ด้านการบริหารจัดการน้ำตามแนวทางพระราชดำริ ชุมชนกุดขาคิมได้รับคำแนะนำจากมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้บริหารจัดการน้ำออกเป็น 3 ส่วนหลักๆ ได้แก่ น้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อการอุปโภคและน้ำเพื่อการบริโภค ซึ่งปัจจุบันได้มีการจัดทำฝายกักเก็บน้ำไว้ใช้สำหรับการเกษตรในช่วงหน้าแล้ง รวมทั้งมีการกรองน้ำเพื่อการอุปโภคจากระบบประปาแบบผิวดินและแบบบาดาลแล้ว แต่ยังคงขาดแคลนน้ำดื่มที่ชุมชนยังคงต้องซื้อดื่ม

“คอมฟอร์ท น้ำเดียว” ปลุกวิถีชีวิตที่ยั่งยืน

เพื่อให้ทุกคนสามารถมีชีวิตที่ดีภายใต้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดของโลก เหตุนี้ คอมฟอร์ท น้ำเดียว จึงคิดค้นและพัฒนาขึ้นเพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนและเข้าถึงน้ำสะอาด ซึ่งเป็นหนึ่งในทรัพยากรสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของมนุษย์ ยิ่งเมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและปัญหามภาวะโลกร้อนที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกวัน ส่งผลให้ผู้คนทั่วโลกกว่า 700 ล้านคนต้องเผชิญกับปัญหาความแห้งแล้ง และขาดแคลนทรัพยากรน้ำสะอาดสำหรับการอุปโภคบริโภคอย่างต่อเนื่อง การกระตุ้นการรับรู้ให้ผู้คนตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรน้ำและใช้น้ำสะอาดอย่างรู้คุณค่า จึงเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน โดยได้เริ่มต้นแนะนำผลิตภัณฑ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2555 ที่ประเทศอินเดีย และกัมพูชา ก่อนขยายไปอีกหลายประเทศ รวมไปถึง เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และ ประเทศไทย

10 ปี รักน้ำ 'โคคา-โคลา' แก้ปัญหาน้ำตามภูมิสังคม

เพราะน้ำเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของคน อีกทั้งยังเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตเครื่องดื่ม ซึ่งตลอดระยะเวลากว่า 10 ปีผ่านมา “กลุ่มธุรกิจโคคา-โคลา ในประเทศไทย” ให้ความสำคัญกับการสร้างความยั่งยืนเกี่ยวกับน้ำ โดยมีกรอบการทำงาน 3 ด้าน คือ

“Reduce” ลดการใช้น้ำในโรงงานการผลิต ทั้ง 7 แห่ง

“Recycle” นำน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตเครื่องดื่ม มาบำบัดจนได้น้ำสะอาดและนำกลับมาใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงงาน เพื่อลดการใช้น้ำจากแหล่งน้ำภายนอกของชุมชน

และ “Replenish” คืนน้ำกลับสู่ชุมชน และธรรมชาติ ในปริมาณเทียบเท่ากับปริมาณที่ใช้ในการผลิตเครื่องดื่ม ตรงนี้จึงกลายเป็นที่มาของโครงการ “รักน้ำ”

โครงการรักน้ำ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2550 เพื่อส่งเสริมการบริหาร

จัดการน้ำชุมชนในพื้นที่ที่ โคคา-โคลา ใช้น้ำในการผลิตเครื่องดื่ม โดยน้อมนำแนวพระราชดำริการบริหารจัดการน้ำชุมชนของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาประยุกต์ใช้ ซึ่งอาศัยความชำนาญ และองค์ความรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ด้วยการเริ่มจากรับฟังปัญหาของชุมชน หาแนวทางแก้ไขร่วมกัน และส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินการบริหารจัดการน้ำด้วยตัวเอง

ปัจจุบัน โครงการรักน้ำ ดำเนินงานในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ ลำปาง, ขอนแก่น, บุรีรัมย์, นครสวรรค์, สุราษฎร์ธานี และ ปทุมธานี โดยร่วมมือกับพันธมิตร มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน), สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน, มูลนิธิป่า-ทะเลเพื่อชีวิต และเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น ตลอดจนกลุ่มผู้บริหาร พนักงาน

วันเพ็ญ โลห์เลิศพิภพ

กลุ่มธุรกิจโคคา-โคลา ในประเทศไทย “วันเพ็ญ โลห์เลิศพิภพ” ผู้จัดการองค์การสัมพันธ์ บริษัท โคคา-โคลา (ประเทศไทย) จำกัด กล่าวว่า การบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน (Water Stewardship) ถือเป็นพันธกิจสำคัญของโคคา-โคลาทั่วโลก ไม่ใช่เพียงแค่ในประเทศไทย

“การดำเนินงานของโคคา-โคลา ให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือร่วมผ่านการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน ภายใต้

รูปแบบสามเหลี่ยมความร่วมมือสู่ความยั่งยืน (Golden Triangle) โดยร่วมกับหน่วยงานที่มีองค์ความรู้ เช่น มูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ ทำงานร่วมกับคนในชุมชน เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ซึ่งถ้าชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ ไม่สานต่อการบริหารจัดการ ก็ไม่สามารถจะประสบความสำเร็จได้”

ส่วนกรอบการทำงานในเรื่องน้ำจะมีทั้งหมด 3 ด้าน คือ Reduce ลดปริมาณการใช้น้ำในโรงงานผลิต Recycle บำบัดน้ำจากกระบวนการผลิต และสามารถนำกลับไปใช้ได้ สุดท้าย Replenish คือ คืนน้ำสู่ธรรมชาติและชุมชน

“จากรายงาน Quantifying Replenish Benefits in Community Water Partnership Projects โดย Limno Tech ประเทศสหรัฐอเมริกา ยังให้การรับรองว่า โครงการรักษน้ำ สามารถคืนน้ำกลับสู่ชุมชนและธรรมชาติได้ร้อยละ 360 ซึ่งเกินกว่าปริมาณที่ใช้ในการผลิตเครื่องดื่ม และเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้ว ในปี 2558 และที่สำคัญ ยังทำให้คนไทยกว่า 1 ล้านคน ได้รับประโยชน์ทั้งทางตรง และทางอ้อมผ่านโครงการนี้”

“วันเพ็ญ” กล่าวเพิ่มเติมว่า ในการทำงานโครงการรักษน้ำในแต่ละพื้นที่ มีการดำเนินการที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องอาศัยหลักการทางวิชาการ ทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ตลอดจนหลักภูมิสังคมของพื้นที่ และความร่วมมือกับพันธมิตรที่มีองค์ความรู้ เพื่อให้การช่วยเหลือแก่ชุมชนต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติ

“ตลอดระยะเวลา 10 ปีของการทำงานที่ผ่านมา เราตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ไม่มีการแก้ปัญหาใดสามารถแก้ปัญหาน้ำที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ได้ เราจึงเข้าไปช่วยเหลือชุมชนที่ประสบปัญหาใน 6 พื้นที่ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม อย่างปัญหาน้ำแล้ง น้ำหลากที่บ้านลิ้มทอง จ.บุรีรัมย์, ชุมชนบึงชำอ้อ จ.ปทุมธานี และชุมชนบางเคียน

จนครสวรรค์ จะแก้ปัญหาด้วยการทำแก้มลิง ทำคลองส่งน้ำ ถนนน้ำเดิน ช่อมแซมบ่อน้ำ และประตูระบายน้ำ ตลอดจนส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้เกิดการใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่า และลดการใช้น้ำ”

ส่วนปัญหาน้ำต้นน้ำเสื่อมโทรมเช่นที่พื้นที่ลุ่มน้ำคลองยัน จ.สุราษฎร์ธานี และบ้านแม่ตาลน้อย จ.ลำปาง แก้ปัญหาด้วยการสร้างฝายชะลอน้ำในลำห้วยลำธาร ที่บริเวณที่เป็นต้นน้ำ และกักเก็บตะกอนดิน ทราบไว้ ทำให้ความชุ่มชื้นแผ่ขยายออกไป ป่าต้นน้ำมีความอุดมสมบูรณ์

ขณะที่ปัญหาการขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภคเช่นที่ ชุมชนบ้านท่าสวรรค์ และบ้านโนนชา จ.ขอนแก่น จะแก้ปัญหาด้วยการทำระบบประปา แสงอาทิตย์เพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร

“วันเพ็ญ” บอกว่า ปัจจุบันแม้กลุ่มธุรกิจโคคา-โคลา ในประเทศไทย จะสามารถคืนน้ำกลับสู่ชุมชน และธรรมชาติได้เกินกว่าเป้าหมายแล้ว เรายังมุ่งมั่นที่จะเดินหน้า โครงการรักษน้ำ ผ่านการทำงานร่วมกับชุมชน และพันธมิตรในโครงการต่อไป เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนา จัดการ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน

“เราจะกระตุ้นและส่งเสริมให้ชุมชนอื่น ๆ นำองค์ความรู้ และตัวอย่างของชุมชนภายใต้โครงการรักษน้ำ มาเป็นตัวอย่างในการทำงาน ด้วยการลงมือทำจริง ซึ่งหากทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันบริหารจัดการน้ำในท้องถิ่นของตนเอง ปัญหาเหล่านี้ย่อมจะบรรเทา”

อีกทั้งการขยายช่องทางผ่าน Youtube, Facebook และเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงผู้บริโภค โดยเน้นการให้ความรู้ และสร้างแรงบันดาลใจ จนทำให้ผู้บริโภคและคนทั่วไปเห็นคุณค่าของทรัพยากรน้ำในอีกทางหนึ่งด้วย

นับเป็นการสร้างคุณค่าร่วมผ่านการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน ในการบริหารจัดการน้ำชุมชนอย่างยั่งยืน

สรุปข่าวเด่น (โทรทัศน์)

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชนบ้านปากชวด จ.สุราษฎร์ธานี

รายการ เทียงเปิดประเด็น ช่าง 3 Family

ออกอากาศ 20 พฤศจิกายน 2559

ศาสตร์พระราชฯ เปลี่ยนคลองสาธารณะ สู่คลองสารพัดประโยชน์

รายการ TNN Life News

TNN 24

ออกอากาศ 9 มิถุนายน 2560

"เขื่อนใต้ดิน" ชุมชนดงขี้เหล็ก แก้น้ำท่วมน้ำแล้ง

รายงานพิเศษ : บ้านห้วยปลาหลด เปลี่ยนป่าผืนเป็นป่าสมบูรณ์

รายการ สยามข่าว 7 สี

ออกอากาศ 17 มิถุนายน 2560

เดินหน้าตามรอยเท้าพ่อ 43 ปีชุมชนลาหู่อยู่ร่วมกับป่าต้นน้ำอย่างยั่งยืน
เตรียมขยายพื้นที่ห้วยปลาหลดโมเดล แก้ปัญหาชุมชนในป่าอนุรักษ์

รายการ บ่ายโมง ตรงประเด็น

ออกอากาศ 13 มิถุนายน 2560

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ บ้านม่วงชุม จ.เชียงราย

รายการ ข่าว 3 มิติ

ออกอากาศ 6 สิงหาคม 2560

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชนบ้านเป็ดใน จ.ตราด

เรื่องเล่า จากปาก

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
บ้านห้วยปลาหลด ตำบลด่านแม่ละเมา
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

เมื่อ 60 ปีก่อน ชาวมูเซอดำย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากที่บ้านห้วยปลาหลด อ.แม่สอด จ.ตาก เริ่มทำมาหากินด้วยการปลูกและค้าฝิ่น และทำไร่เลื่อนลอย ภายหลังทำให้ป่าเสื่อมโทรม ดินเสื่อมสภาพ และเกิดความแห้งแล้ง

ต่อมาอุทยานแห่งชาติตากสินมหาราชได้ประกาศให้ชุมชนบ้านห้วยปลาหลด คืนพื้นที่ป่า จึงเป็นจุดเปลี่ยนให้ชุมชนหันมาร่วมกันดูแลรักษาป่าต้นน้ำ เพื่อให้ ป่ากลับมาอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง

ในเดือนมกราคม ปี 2517 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรชุมชนบ้านห้วยปลาหลดและทรงมีพระราชกระแสให้ปลูกพืชที่ทำรายได้ทดแทนฝิ่น และส่งเสริมให้ปลูก และจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน เป็นแรงบันดาลใจให้ชาวบ้านหันมาปลูกกาแฟผสมในพื้นที่ป่า รวมถึงพืชผักตามฤดูกาลหลากหลายชนิด นำไปสู่การดูแลรักษาป่าและยังสามารถเก็บผลผลิตขายเป็นรายได้หลักให้กับชุมชน

จาก “กรอบคิด” และ “กรอบงาน” สู่การจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ

กรอบคิด

ชุมชนพึ่งตนเองสร้างระบบท่อส่งน้ำภูเขา
นำน้ำจากที่สูงเพื่ออุปโภค คิดเชื่อมโยงวิถีชีวิต
ภูมิปัญญาและการพึ่งพาอาศัย เพื่ออนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของ
คนในชุมชน ดำเนินงานวนเกษตร สร้างรายได้
กับชุมชน และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
พันธุ์พืช พื้นที่ป่ากลับมาอุดมสมบูรณ์

กรอบงาน

ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ บริหาร
จัดการพื้นที่ป่าและทรัพยากรน้ำ จัดแบ่งขอบเขต
การดำเนินงานอนุรักษ์พันธุ์พืชป่าต้นน้ำ พร้อมกับ
กำหนดกติกาให้ชุมชนได้ใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่าง
เท่าเทียมและเป็นธรรม นอกจากนี้ ยังเป็นการ
วางแผนการผลิตและเกิดเป็นวิสาหกิจชุมชน
มีรายได้จากผลผลิตการเกษตร ชุมชน
เข้มแข็ง เกิดเครือข่ายการดำเนินงาน
อย่างต่อเนื่อง

ระบบนิเวศป่าต้นน้ำ

สร้างฝาย
ต้นน้ำลำธาร
ตามแนว
พระราชดำริ

ฝายชะลอน้ำ
และฝายชะลอ
ความชุ่มชื้น
400
ฝาย

ฝาย
คอนกรีต
กักเก็บน้ำเพื่อ
อุปโภคบริโภค
ในครัวเรือน

ครอบคลุม
พื้นที่ฝายทั้งหมด
1,164
ไร่

ช่วยรักษา
ความชุ่มชื้น
ของดินป่า

ช่วยเพิ่มความ
หลากหลายของ
ระบบนิเวศ
ป่าต้นน้ำ

เพาะพันธุ์
กล้าไม้และนำมา
ปลูกเสริม
ในป่า

ครอบคลุม
พื้นที่
18,380
ไร่

มั่นคงน้ำ

มั่นคงทรัพยากร

มั่นคงอาหารและเศรษฐกิจ

ปรับปรุงรูปแบบการปลูกพืช ใช้น้ำน้อยที่สุดแต่เกิดประโยชน์สูงสุด

ปลูกพืชบริเวณเชิงดอย รับน้ำจากท่อ
ส่งน้ำภูเขา ปลูกพืชที่ต้องการน้ำน้อย
บริเวณแหล่งน้ำ และปลูกพืชแบบ
ผสมผสาน

มีน้ำเพียงพอสำหรับผลิต กระแสไฟฟ้าได้ 3 กิโลวัตต์

เพื่อส่องสว่างตามทางเดินและพื้นที่
สาธารณะของชุมชน

225 ครัวเรือนมีน้ำใช้

เพื่อการบริโภคอุปโภคและรองรับพื้นที่
การเกษตร 626 ไร่

เกิดฝายต้นน้ำลำธาร ตามแนว พระราชดำริและฝายคอนกรีต

เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในชุมชน

เกิดแนวคิดการบริหารจัดการน้ำ ของชุมชนเอง

และการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ป่าต้นน้ำกลับมาอุดมสมบูรณ์

ภายใต้กฎระเบียบและภูมิปัญญาการดูแล
รักษาป่า เช่น การกำหนด และจำกัด
ช่วงเวลาเก็บผลผลิต การจัดแบ่งพื้นที่
การใช้ประโยชน์ป่าอย่างชัดเจน

ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่า

โดยแบ่งพื้นที่ป่าร่วมกันดูแล ไม่ใช่การ
ครอบครองสิทธิ

เป็นชุมชนตัวอย่างของคนปลูกป่า และอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างดี

ร่วมกันดูแลรักษาป่าจนเกิดระบบนิเวศ
ป่าต้นน้ำที่อุดมสมบูรณ์

พันธุ์ไม้ที่หายไปจากป่ากลับมา งอกงามอีกครั้ง

เช่น ไม้เมฆา ไม้ยาง

ปลูกพืชเสริมตามหลักป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

มีการจัดทำปฏิทินการเพาะปลูก
อย่างชัดเจนเกิดผลผลิตเป็นอาหาร
และรายได้ เช่น กาแฟ ไข่ ลูกเนียง
 เป็นต้น

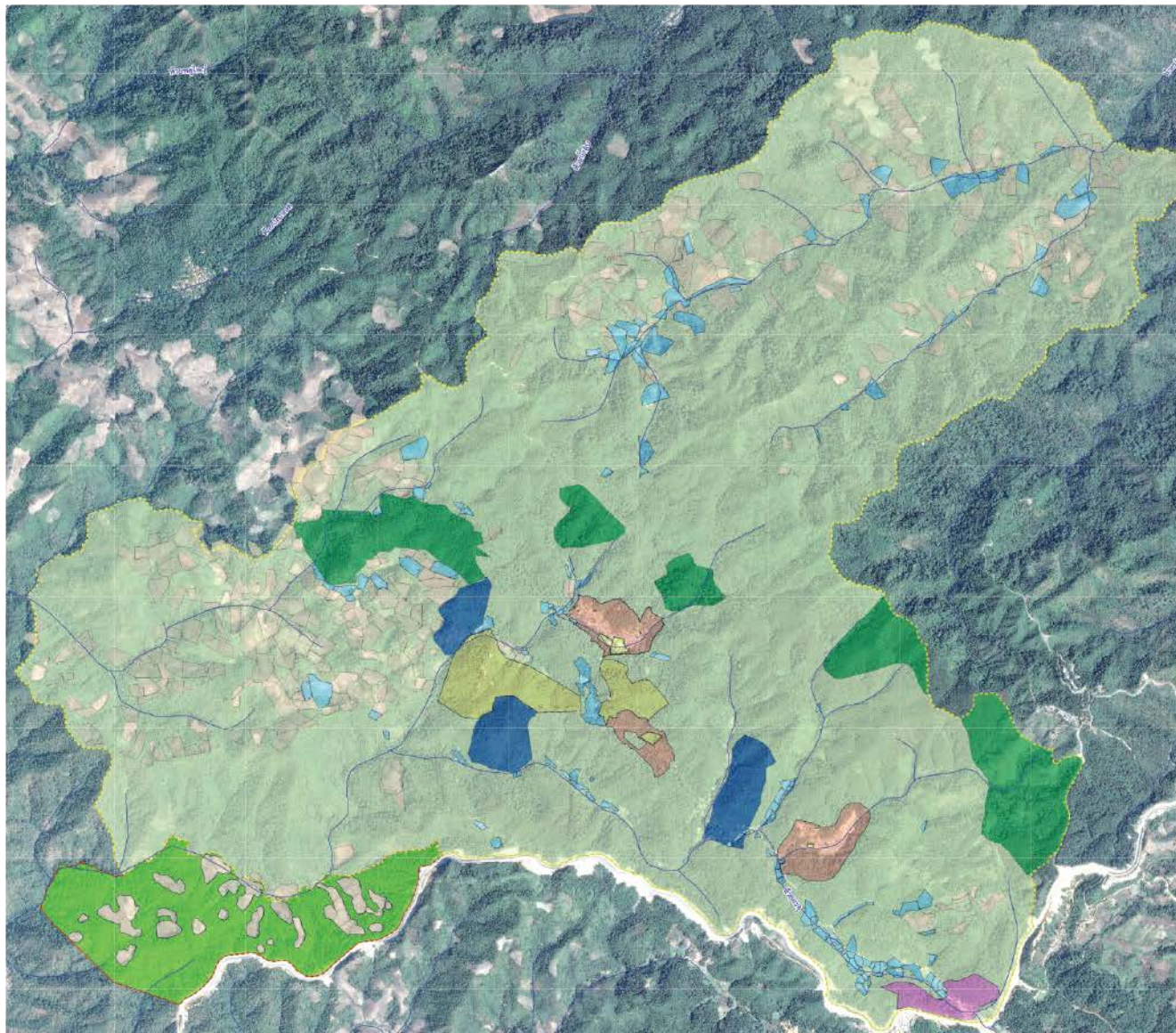
ปลูกผักตามร่องน้ำ ปลูกพืชแบบ ผสมผสาน และพืชเศรษฐกิจ

ที่เป็นที่ต้องการของตลาด และขายได้
ราคาดี เช่น ขึ้นฉ่าย อโวคาโด
ยอดมะระหวาน และเมล็ดกาแฟ เป็นต้น

นำผลผลิตจากปามาขายที่ตลาด ของชุมชน

ตลาดสินค้าเกษตรชุมชน (ตลาดดอยมูเซอ)
ตั้งอยู่ริมทางหลวง สายตาก แม่สอด
จังหวัดตาก เป็นแหล่งรองรับและจำหน่าย
ผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน เช่น
ยอดผักแม้ว (ยอดมะระหวาน) หน่อไม้
ลูกเนียง ผักตามฤดูกาล เป็นต้น ที่ตลาด
แห่งนี้ยังมีร้านค้ากาแฟที่ชาวมูเซอ เป็น
เจ้าของที่นำผลผลิต กาแฟที่ปลูกในชุมชน
มาคัดเมล็ดคั่วบดและบรรจุหีบห่อ พร้อม
จำหน่ายหรือซึ่งเป็นกาแฟสด พร้อมดื่ม
ที่มีรสชาติเป็นเอกลักษณ์ ตลาดสินค้า
เกษตรชุมชนหรือตลาดดอยมูเซอแห่งนี้
ช่วยให้ชุมชนห้วยปลาหลด และชุมชน
ใกล้เคียง หันมาปลูกพืชแบบผสมผสาน
และ พืชเศรษฐกิจแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว
และสร้าง รายได้หมุนเวียนในชุมชน
ไม่ต่ำกว่า 14.4 ล้านบาทต่อปี

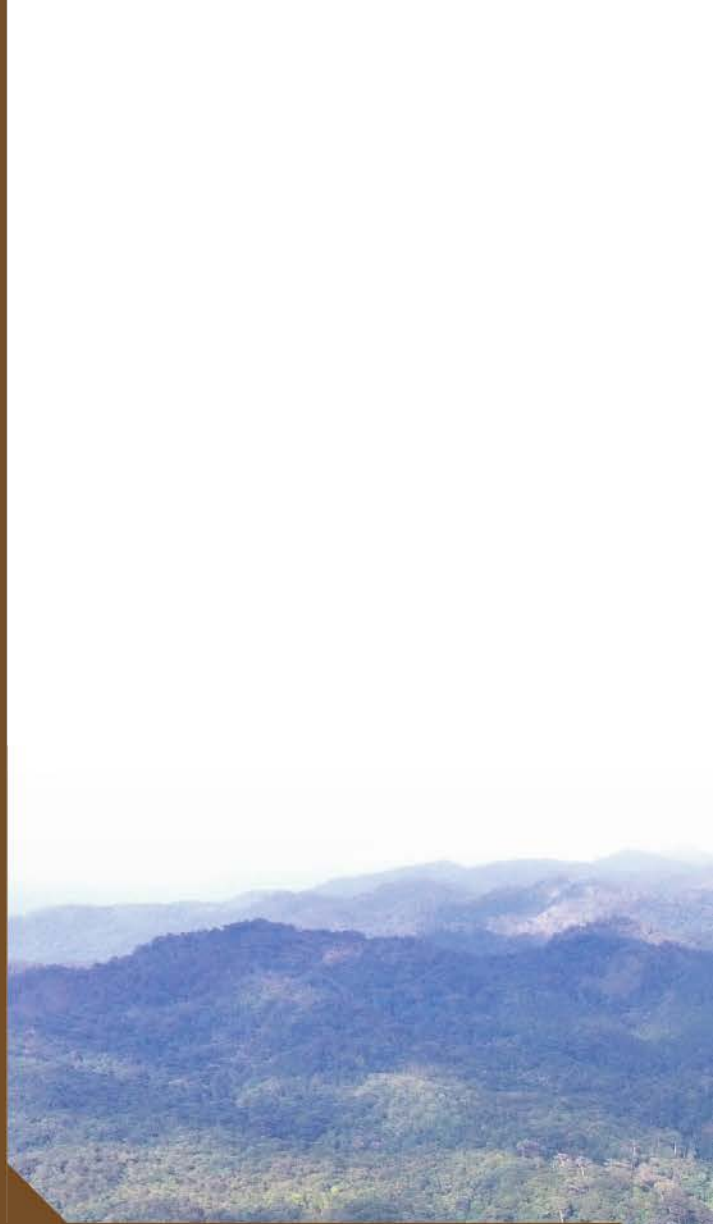
แผนที่บริหารจัดการดิน น้ำ ป่า

สัญลักษณ์

★ ตำแหน่งหมู่บ้าน	ทลลาดสินค้าเกษตรชุมชน ร้อยละ 0.46	พื้นที่ปลูกข้าวดอย ร้อยละ 11.55
~ ทาน้ำไหลทานน้ำมีน้ำไหลตลอดปี	ที่อยู่อาศัย ร้อยละ 1.49	พื้นที่ปลูกผักร้อนน้ำ ร้อยละ 2.73
~ ทาน้ำไหลทานน้ำมีน้ำไหลไม่ตลอดปี	ป่าตามแนวพระราชดำริ ร้อยละ 70.94	พื้นที่สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ร้อยละ 1.58
~ ขอบเขตในพื้นที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	ป่าชุมชน ร้อยละ 4.50	
~ ขอบเขตในพื้นที่กรมป่าไม้	ป่าประเพณีวัฒนธรรมชุมชน ร้อยละ 1.65	
	ป่าอนุรักษ์ ร้อยละ 5.09	

ข้อมูล: ภาพถ่ายจากดาวเทียม GEOEYE ปี พ.ศ. 2560 ระบบพิกัด UTM WGS 1984 Zone 47N

อดีต - ปลุกฝัน

อดีต - เขาหัวโล้น

มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

พระราชวังดุสิต (สนามเสือป่า) อาคาร 608

ถนนศรีอยุธยา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร: 02 282 3320

โทรสาร: 02 282 6404

อีเมล: admin@utokapat.org

www.utokapat.org